

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a periodical.

MISLI

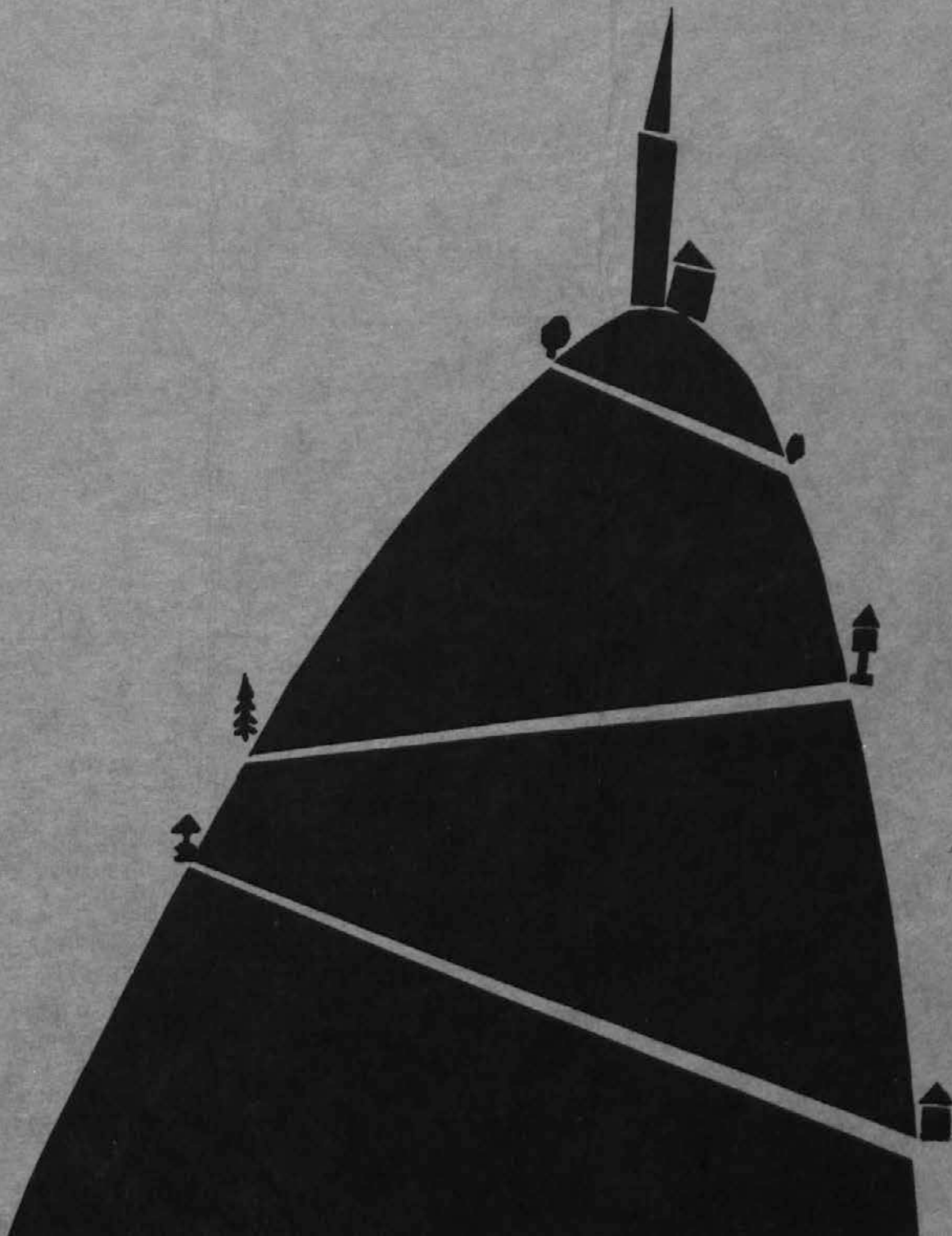
196982

LETO XVI

ŠTEVILKA 7

JULIJ

1967

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper.

Tel.: FM 1525

★

Naročnina \$2.00
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, Sydney.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 759 7094.

"ZVON" O POBIRANJU NAROČNINE, IN — "SKLADA"

(Josip Stritar leta 1870)

"ZVON" je našel več pomoči, kakor sem je pričakoval. Lepo jih je videti, kako se vrste drug za drugim k darilni mizi ter pokladajo nanjo svoja darila, ta manjša, oni večja, po premoženju in — dobri volji. Večina daje ožuljene cesarske podobe, ki se jim vidi, da so res pridobljene s potnimi rokami. Marsikdo stisne pobiralcu mimogrede dobrosrčno roko, marsikdo pomenljivo pomežikne, češ: le možko naprej, pa ničesar se bati!

Kar pa najbolj razveseljuje srce in oko, ki pri nas ni ravno razvajeno s takim pogledom: med krepkimi glasnimi moškimi koraki drobne, goste stopinjice, ki jih ni čuti; med resnimi možaki, kakor jasne plavice tu in tam med pšenico, se prikazujejo — in ne prereditko — lepe ženske podobe, gospodične in gospé, ali kar je lepše: dek'eta in žené. Vsaki izdrsne izpod umetno robljene dišeče rutice zganen papirček na mizo, vsaka malo, graciozno pokima z glavico, pa ne pregloboko — ta pa, če se ne motim, se je celo malo nasmehljala — potem pa hitro izgine izpred oči, kakor v sanjah prijazna prikazen! Pa naj bi to človeka vsaj malo ne veselilo! Saj nimamo drvenega srca!

IN ŠE DRUGE IMAMO SPET

SKOZI LUČI IN SENCE, — Ruda Jurčec, I. del \$3.

NEVIDNA FRONTA — Vauhnik — \$3.

ŽIVLJENJE KRISTUSOVO — Ricciotti — \$ 5.

DUŠA KRISTUSOVA — dr. J. Kolarič (krasna knjiga za pre-mišljevanje) \$ 1.50.

DON CAMILLO IN PEPPONE, — Guareschi — zelo zabavno branje o župniku in komunistu županu. CENA \$ 1.50.

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

LJUBLJANSKI TRIPTIH, moderna povest,
spisal Ruda Jurčec. — \$2.

DOMAČI ZDRAVNIK, Knajpova zdravilna
metoda z vodo. \$ 1.50.

BOŽJA PLANINA, spisal Metod Turnšek. Kra-
sna zgodovinska povest o začetkih Sv. Višarij. Ce-
na (nevezani) \$1.50 s poštnino.

SOCIALNA EKONOMIJA, spisal dr. Ivan
Ahčin. Cena \$3.00 s poštnino.

POVEST DUŠE, spisala o sebi Mala Cvetka,
sv. Terezika. Čisto novo izdanje. Cena mehko ve-
zani knjigi \$3.

ČLOVEK V STISKI. — Znani dr. Trstenjak
rešuje v knjigi razne človekove težave. — \$il.10.

TEREZNIKA, povest iz Menišije, spisal
Ivan Matičič. \$ 1.

DANTEJEV "PEKEL" v prevedbi Tineta De-
beljaka — \$2.

PROTI NOVIM SVETOVOM, prvič okoli sve-
ta in druga odkritja. — 6 šil.

PREKLETA KRI, povest Karla Mauserja —
10 šil.

PRI PODNOŽJU BOŽJEGA PRESTOLA, ro-
man, spisal I.N. Krasnov — 10 šil.

MEDITACIJE — nabožne pesmi Franca Sod-
ja, pisatelja "Pred vrati pekla". — \$2.

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE. Po-
vest. Spisal Zorko Simčič. — £ 1-0-0.

CERKEV V SLUŽBI VESOLJNEGA ČLOVEŠTVA

(Košček koncilskih izjav)

EDINOST ČLOVESKE DRUŽINE dobiva iz edinosti božjih otrok, ki je utemeljena v Kristusu, močno utrditev in dopolnitev.

Posebno poslanstvo, ki ga je Kristus zaupal Cerkvi, sicer ni političnega, gospodarskega ali družbenega reda: cilj, katerega ji je določil, spada namreč v verski (religiozni) red. Toda prav iz tega verskega poslanstva samega pritekajo naloge, luč in moči, ki morejo pomagati k temu, da se človeška družba gradi in utrjuje v skladu z božjo postavo. Prav tako tam, kjer je potrebno in v skladu s časovnimi in krajevnimi okoliščinami, tudi sama more in celo mora prebuditi ustanove, ki so namenjene službi vsem, zlasti revnim, kakor na primer ustanove za dela usmiljenja in podobno.

Vrh tega Cerkev priznava vse, karkoli je v današnji družbeni razgibanosti dobrega, zlasti razvoj v smeri edinosti, proces zdrave socializacije ter združevanja na državljanski in gospodarski ravni. Pospeševanje edinosti je namreč v soglasju z najbolj notranjim poslanstvom Cerkve; saj je Cerkev "v Kristusu nekaj zakrament ali znamenje ali orodje za notranjo zvezo z Bogom in za edinstvo vsega človeškega rodu". Tako Cerkev sama po sebi kaže svetu, da resnična zunanja družbena zedinjenost priteka iz zedinjenosti duhov in sre, to je iz tiste vere in ljubezni, s katerima je v Svetem Duhu edinstvo Cerkve nerazdružljivo osnovana. Kajti moč, ki

jo more Cerkev vdihniti današnji človeški družbi, obstoji v tej veri in ljubezni, dejavno uresničevanih v življenju, ne pa v kakem zunanjem gospodstvu, izvrševanem z zgolj človeškimi sredstvi.

Ker razen tega po svojem poslanstvu in svoji naravi ni vezana na nobeno posebno obliko človeške kulture ali na politični, gospodarski in socialni sestavni red, zato more Cerkev zaradi te svoje univerzalnosti biti kar najtesnejša vez med različnimi človeškimi skupnostmi in ljudstvi; pod pogojem seveda, da ji ljudje zaupajo in v dejanju priznavajo resnično svobodo za spolnjevanje tega njevnega poslanstva. Zato Cerkev opominja svoje vernike, pa tudi vse druge ljudi, naj v tem družinskem duhu božjih otrok premagujejo vse razprtije med narodi in rasami ter dajejo od znotraj trdnost upravičenim človeškim združenjem.

Karkoli je torej resninega in pravičnega v najrazličnejših ustanovah, ki si jih je človeški rod ustvaril in jih še ustvarja, na vse to gleda koncil in z njim Cerkev z velikim spoštovanjem.

Poleg tega koncil izjavlja, da hoče Cerkev vse takšne ustanove podpirati in pospeševati, kolikor je to od nje odvisno in kolikor je združljivo z njenim poslanstvom. Ničesar Cerkev ne želi bolj goreče kakor to, da bi se v službi vseh mogla svobodno razvijati pod kakršno koli obliko vladavine, ki priznava osnovne pravice osebe in družine ter potrebo skupne blaginje.

POŽIVLJENE, POGLOBLJENE

TAKO "LETO VERE" JE RAZGLASIL Pavel VI od letošnjega praznika sv. apostolov Petra in Pavla pa do istega praznika prihodnje leto. Ta misel se mu je porodila ob 1900 letnici mučeniške smrti imenovanih dveh apostolskih prvakov. Začelo se je torej to "leto vere" že pretekli mesec, dne 29. junija. Ves krščanski svet je vzel na znanje ta papežev oklic in povsod so v pripravah načrti, kako se bo to leto praznovalo po raznih krajih vesoljne zemeljske oble.

Tudi naša Avstralija ni izvzeta Cerkev pri nas je zelo svečano odprla leto vere drugo nedeljo tega meseca in sicer v stolnici mesta Sydney, ki je škofovska cerkev kardinala Gilroya. Pričujoči so bili vsi škofje Avstralije in vprizorili izredno novost: somaševanje vseh ob istem času in na istem oltarju. S tujo besedo imenujemo to: koncelebracija. Angleški jezik jo je sprejel v svoj besedni zaklad in je ne skuša spremeniti, Slovenci smo pa hitro našli lastno besedo.

Ni popolnoma res, da je to "izredna novost" ali sploh novost. V prvih časih krščanstva je bilo tako maševanje splošno v navadi in v vzhodni Cerkvi se je ohranilo skozi vsa stoletja. V zahodni Cerkvi je to prišlo ob navado vse do zadnjega koncila, le pri posvečanju novomašnikov se je ohranilo vseskozi. Drugi vatikanski koncil je obnovil marsikako staro, pozneje opuščeno navado, tako tudi to. V knjigi KONCIL, ki jo mnogi imamo kot eno izmed knjig Mohorjeve iz Celovca, je več slik, ki kažejo, kako se vrši "somaševanje" več duhovnikov skupaj. Prva taka somaševanja so bila v Rimu med koncilom, od takrat naprej se širijo za posebne prilike po vsem svetu.

Tak je bil torej uvod v "leto vere" v Avstraliji, poedine škofije in župnije bodo skozi vse leto posebej z raznimi prireditvami in pobožnostmi obnavljale in poglobljale svojo vero.

Čemu "leto vere"?

Papež sam je v svojem razglasu že pred veliko nočjo poudaril:

"Ne moreno prezreti, da je v našem času poglobljenje žive vere zelo potrebno".

Pozneje je pojasnil: "Dandanes nastajajo dvomi o vsem, kar se rodi v svetu človeške misli, tako tudi glede verskih resnic. Zdi se, da mnogi išče-

jo miru v tem, da tajijo prav vse, kar naj bi sloanelo na razodeti veri. Podobni so človeku, ki ima bolne oči, zato ne more gledati svetlobe, umika se v sence in temo. Vendar pa ne more biti tema rešiteljica iz naše žeje po resnici in po srečanju z živim resničnim Bogom".

"Življenje po veri bo morda v naslednjem rodu postavljeno na težke preizkušnje. Premagala jih bo samo živa in delovna vera v Boga in njegovo razodetje. Zaradi tega se obračamo na vse, da si v tem letu utrdijo svojo vero in jo poglobijo. Prav zato smo razglasili leto vere o priliki letošnje 1900 letnice mučeniške smrti sv. Petra in Pavla".

"Odkrito povemo, da se zavedamo težev, ki jih imajo ljudje, ki hočejo svojo vero ohraniti nedotaknjeno in iskreno. Zato želimo, da bi v tem letu vsi verske resnice globoko razmišljali, bolj in bolj razumeli ter tako ubranili svojo vero pred skušnjavami, ki se pojavljajo iz dneva v dan".

Nova maša v Sydneyu

Za Slovence v Sydneyu in okolici posebej bo kakor nalašč prilika za uvod v "leto vere" nova maša slovenskega rojaka v Paddingtonu dne 30. julija. Kdo ne ve, kako velik pomen naš narod od nekdanj pripisuje novim mašam? V domovini danes nič manj kot некоč, morda še bolj. Kdo še ni slišal pregovora: za pot na novo mašo je vredno zbrusiti podplate novih čevljev? Edinstveno slovenski pregovor!

Na drugem mestu v pričujoči številki je najti več o tej novi maši. Vsemu, kar je tam povedano, dodajmo še to misel: naj bo ta nova maša v poglobitev naše vere prav v smislu papeževega razglasa. In zakaj ne? Kaj je nagnilo mladega moža, da je pozabil na vse druge poklice, ki so se mu ponujali, in se je povzpел do oltarja? Ali je moglo biti kaj drugega kot živa, globoka vera? Naj njegova vera vpliva tudi na našo, da se bo poživila in poglobila ter tako postala bolj delavna!

KDO JIMA BO PAVEDAL?

Janez Salmič je baje še vedno nekje v Avstraliji. Išče ga njegov nečak Vinko, doma iz Reke.

Janko Koritnik je imel pred leti naslov: 26 Angus Cres., Yagoona, NSW. Iščejo ga trije bratje v domovini. Oglasi naj se na naslov: Rajko Koritnik, Opera, Ljubljana. (Našli so strica, ki je bil vojni jetnik v Rusiji od prve svetovne vojne, zdaj bi radi našli tudi brata . . .)

PISMO SLOVENSКИH ŠKOFOV

LETOS SLOVENCИ SLAVIMO 1200 letnico pokristjanjenja. Smo prvi slovanski narod, ki je sprejel Kristusov evangelij. Svetega Modesta, ki je z Gospe Svete vodil to misijonsko delo, moremo nazivati prvega škofa med Slovenci.

V znak hvaležnosti za veliki dar vere smo Slovenci iz domovine kakor tudi iz zamejstva poromali v ponedeljek po beli nedelji v Rim, kjer smo doživeli v cerkvi Marije Velike in pri posebni avdienci pri svetem očetu nepozabne trenutke.

S tem jubilejem se vežejo še razne druge obletnice, kakor 1900 letnica mučeniške smrti prvakov apostolov Petra in Pavla, 1100 letnica prihoda svetih bratov Cirila in Metoda v Rim in potrditev prvih slovanskih bogoslužnih knjig. V domovini bomo pa slavili tudi še 60 letnico kronanja brezjanske in 250 letnico kronanja svetogorske Matere božje. Res, letošnje leto je za nas Slovence v polnem pomenu leto vere, leto velikih jubilejev našega verskega življenja.

Ob priliki romanja v Rim smo zvedeli da je odbor za zidavo slovenskega zavoda v Rimu zbral že toliko denarja, da je mogel kupiti potrebno zemljišče in pripraviti osnutek načrtov. Vsem velikodušnim darovavcem se iskreno zahvaljujemo za darove. To je prvi važen korak do zidave slovenskega duhovniškega zavoda v Rimu. Seveda bo potrebno še naprej nabirati prispevke, da se bo moglo začeti z zidavo samo.

Želja slovenskih škof je, da dobimo Slovenci v Rimu lasten, čeprav skromen dom, kjer bodo

ogli stanovati duhovniki iz domovine, zamejstva in tujine in tam nadaljevati študije v bogoslovni vedi.

Slovenicum uradno že obstoji nekaj let. Po zaslugi pokojnega p. Prešerna je sveti sedež ta zavod že potrdil kot cerkveno ustanovo. Tudi italijanska državna oblast je zavod priznala kot samostojno pravno osebo, ki more imeti svoje premoženje. Dani so pogoji za lastno hišo, toda ta še ni ostvarjena. Dragi rojaki, *pomagajte nam postaviti ta dom*, ki naj bo na eni strani simbol naše vernosti in požrtvovalnosti ter zahvala za dar svete vere, na drugi strani zaupanja, da bomo vero tudi v bodoče ohranili.

Škofje v domovini vam bomo iz srca hvaležni za vsak, še tako skromen dar. Prepričani smo, da naši rojaki v nebesih, med katerimi so se toliki odlikovali po svetosti in apostolski gorečnosti, s priprošnjo podpirajo te naše načrte. Njihovo uresničenje naj še poznim rodovom govori o katoliški zavesti Slovencev po II. vaticanskem cerkvenem zboru o priliki letošnjih velikih jubilejev.

Dragi rojaki, ki se po širnem svetu spominjate svoje domovine, škofje vam *polagajo zadevo slovenskega zavoda v Rimu na srce*. Prav prisrčno vas pozdravljamo in kličemo na vas božji blagoslov!

Ljubljana, dne 28. aprila 1967.

Jožef Pogačnik, ljubljanski nadškof
Maksimilijan Držičnik, mariborski škof
Janez Jenko, škof Slov. Primorja

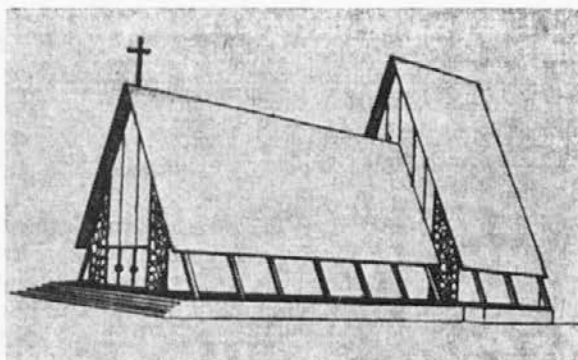

L O G A T E C

P. Basil Tipka

BARAGA HOUSE Tel. 86 7787

19 A'Beckett St., Kew VIC. Tel. 86 8118

Če še ni — pa še bo,
rekel polž — je tako.

★ "POČASI PA GOTOVO," JE BAJE rekel polž . . . Da sem ga ravno jaz slišal, je pa urednikova raca. A priznati moram, da gornji pregovor drži in nam je pri zidavi dvorane in cerkvice sv. Cirila in Metoda v tolažbo in vzpodbudo. Ne koč bomo že srečno dočakali dan, ko bomo slovesno odprli naš božji hramček. P. urednik mi je obljubil, da bo takrat med nami, pa "četudi bi moral na polžu prihajati iz Sydneya . . ." Najbolje bi bilo, p. Bernard, da svoje potovanje kar počasi začnete. (Samo kdo nam bo v teh mesecih potovanja urejeval "Misli", šmenta nazaj!)

Danes se še res ne morem pobahati, da je cerkev že pokrita. Morda prihodnjič. A počivali ta mesec le nismo. Stopnice za cerkvijo, ki vodijo v dvorano za bodoči oder so končane. Skoraj je končana forma za glavno stopnišče v cerkev, stene "zvonika" so se znatno dvignile, zunanji stranski steni cerkvice sta tudi srečno končani. Čim tesarji končajo ostrešje in kleparji žlebove, bo streha na vrsti. Upam, da še ta mesec. Opravljenih je bilo tudi več manjših zidarskih, tesarskih in varilskih del. "Počasi pa gotovo . . ."

★ Letošnje junijske obresti na banki so naši nabirki za gradnjo dodale \$ 261-62, kar lep doprinos k darovom. Vsota, ki smo jo do danes nabrali za gradbeni fond, je — vključno obresti — dosegla \$ 20,988-11. Od tega je na banki še \$ 6,782-65, ostalo smo porabili sproti za nakup gradbenega materiala. Je kar prav, da po polževo gradimo, vsaj ni treba lesti v dolgove. Da bi še darovi tistih, ki se še niso oglasili, manj po polževo prišli v fond, pa ne bo skrbi. No, sem pa zato bolj hvaležen tistim, ki se ponovno oglašajo z darom.

★ Kaj pa naši krsti? Spet jih je bilo nekaj: 4. junija so iz Biggara, Vic., pripeljali **Marto**, hčerko Iva Urbančiča in Ivane r. Batista. — Dne 10. junija je bila krščena **Ingrid Tanja**, hčerka Vinka Omana in Anice r. Dornič, Benteigh. —

Isti dan je krstna voda oblila **Olgo**, hčerko Franca Fekonja in Terezije r. Kežmah, Fawkner. — Dne 17. junija je bil krst **Tanje Roze**, hčerke Sreča Laza in Angele r. Lenarčič, Collingwood. — Dne 24. junija so prinesli **Tatjano Ano**, ki je novi član družine Henrika Jeršiča in Marije r. Jaworska, Essendon. — Iz Pascoe Vale pa so prinesli ta dan **Denise**, novorojenko v družini Alojza Štolfa in Amelije r. Jakac. — Dne 2. julija je bil krst **Milka Jožefa**: je član družine Ivana Beljana in Marije r. Frank, Strathmore Heights. — Čestitke vsem družinam!

★ Fekonjev Franc mi je ob priliki krsta hčerkice Olge med smehom omenil, da ima dva "prvorojenca". Tako sem napisal v Mislih pri njegovem prvem sinu Francu in tudi pri drugem, Zlatku. Zdaj se je zagotovil, da ne bo tudi Olga — "prvorojenka" v moji tipkarji . . . — Šmenta, da je pater tako pozabljiv! Enkrat zamenjam starše z botri, drugič delim prvorojence, navsezadnje bom začel novoporočence zamenjavati s pokojnimi . . . Saj bi se izgovoril na tiskarskega škrate, pa vem, da bi p. urednik pripisal opombo: Ne boš nič mojega škrate dolžil! Tri dni prej se spravi na tipkarijo, ne pa v naglici zadnji dan ali celo noč pred mojim datumom za novo številko. Počasi pa gotovo, je rekel polž . . .

Da se vsaj malo oddolžim: Fekonjevemu Frančku posebne čestitke k tretjemu "prvorojencu"!

★ Slovenski poroki naj omenim tokrat dve: 17. junija sta stopila pred oltar bl. Nikolaja v Clifton Hillu Janez **Plut** in Ježefa Janežič. Janez je bivši fant Baragovega doma, pristen Belokranjec: njegov rojstni kraj je Vinji vrh, krščen je pa bil v Semiču. Nevesta rojena v Poljanah, krščena

v Stični. — Dne 1. julija sta si v cerkvi Sv. Margarete Marije, North Brunswick, obljubila zakonsko zvestobo Guido Nikolič in Nilva Rakar. Ženin je iz Brezovice in krščen v Gradini, nevesta pa rojena v Rakarih in krščena v Šternah.

Obema paroma čestitke in želje, da bi jih vedno spremljal božji blagoslov.

★ Veselim novicam mora tokrat slediti tudi žalostna vest, ki sem jo dobil iz Južne Avstralije: v torek 27. junija je nepričakovano obiskala smrt prekmursko družino Alojza Titana in Marike r. Činč, ki žive na farmi v Winkie blizu Berrija: devetletno hčerko Mariko je na poti iz šole povozil avto. Marike se dobro spominjam še iz Nangwarryja, kjer je družina živela poleg Činčevih (stari starši), Kregarjevih in ostalih rojakov. Kako nasmejana je pritekla k avtu in s kakšnim veseljem je sprejela podobico ali sladkorčke. Zdaj pa je angelček in nam ona iz nebes lahko deli "podobice in sladkorčke", ki imajo večno vrednost.

Mariko so pokopali v četrtek dne 29. junija. — Iskreno sožalje Titanovim in Činčevim!

★ Dne 16. septembra bomo praznovali že sedmo obletnico, kar obstaja Baragov dom. Kje so zdaj tisti preroki, ki so napovedovali, da bo v par letih zmanjkalo fantov? Dom je mnogim fantom pomagal na noge in še vedno služi prvotnemu namenu. Zdi se mi celo, da je bolj in bolj potreben. — Zal mi je samo, da mnogi rojaki ne razumejo mojega dela in zato tudi ne znajo ceniti Baragovega doma. Nekateri mislijo in tudi povedo, da je Baragov dom "patrov business", njegova "zlata jama". Če bi bilo to res, bi Baragov dom malo drugače izgledal in tudi za cerkev ne bi nabiral darove. Svojega pa kot frančiškan itak ne smem imeti. — Revčki so taki modrijani in smilijo se mi. Sami vsi v materializmu in brez smisla za druge, si ne morejo predstavljati, da ima kdo drug kaj več idealizma v srcu kot sami. Vse sodijo po sebi.

Resnici na ljubo moram priznati, da najde Baragov dom mnogo več razumevanja pri Avstralcih, katoličanih in nekatoličanih, ko malo bliže spoznajo namen in pomen emigrantskega hostela.

★ Škrabov oča se mi je te dni po sv. maši smejal: "Danes ste ga pa pošteno lomili pri maši. Kaj neki vas je tako raztreslo . . ." Križe sem pozabil, oltarja nisem poljubil, poklekniti sem pozabil pri povzdigovanju, "Gospod nisem vreden . . ." pri obhajilu je bil drugačen, in še blagoslov na koncu sem prestavil . . .

Gre za nove spremembe v liturgiji, ki so stopile v veljavo 29. junija. Vse bolj enostavno in koncentrirano na glavni pomen svete daritve. — To pa objavljam zato, da ne boste rojaki tudi drugje po Avstraliji sodili duhovnike, da "ga lomijo pri maši". Novi časi, nove navade. Nismo sami krivi, da živimo ravno v času velikih sprememb.

★ Zadnjič sem omenil prihod s. Ksaverije, ki je dospela iz Francije in se pridružila naši sestrski družinici v Slomškovem domu. Danes pa vesel objavljam novico, da je prav te dni na poti

preko morij s. Monika Antolin. Tudi s. Monika je dona iz Odrancev v Prekmurju. Med nas prihaja od Marije Pomagaj na Brezjah, kjer je bila zadnji čas predstojnica tamkajšnje sestrške družine. Dne 6. junija se je v Genovi vkrcala na "Galileo Galilei" in bo seveda zaradi težav v Suezu morala okrog Afrike. Med nas bo dospela 5. avgusta, če bo šlo vse po sreči.

S. Moniki kličemo veselo dobrodošlico. Vem, da jo tudi Slomškov dom že komaj čaka.

★ V torek 15. avgusta, na zapovedan praznik Marijinega Vnebovzetja, imamo pri Mariji Pomagaj v Kew večerno mašo ob pol osmih. Vabljeni!

ANICA KOTIČKARJEM

Dragi Kotičkarji: — Z veseljem sem čitala dopis Martinove Elizabetke, zato ji po MISLIH pošiljam razglednico iz Pise. Tudi vsem drugim bom poslala razglednico iz Evrope, če se kdo oglasi v MISLIH. Zdi se mi, da Elizabetko že poznam. Ali te niso starši nekoč iz Geelonga pripeljali v Slomškovo šolo v Kew? Občudovala sem njihovo požrtvovalnost. Upam, da bom kdaj srečala tudi tvoji sestrici Cvetko in Eriko. Prav lep pozdrav vsem! — Anica Srnc.

PRIPOMBE K BROŠURI:

“SVOBODA V POLMRAKU”

Marija Persič, Melbourne

PRIPOROČAM PRAV VSEM MED NAMI brošuro pod gornjim naslovom, ki je izšla za 50letnico Majniške deklaracije in je naprodaj pri MISLIH za 10 centov. Posebno naj bi jo prebiral mlajši rod, ki prav malo ve ali rajši: nič — o nastanku Jugoslavije, kako so jo oblikovali in mnoga nesoglasja le s težavami premagovali tedanji slovenski in drugi politiki južnih Slovanov. Po mojih mislih je branje te brošure v veliko korist. Pisec dr. Puš podrobno in stvarno, pa tudi objektivno opisuje dogajanja tistih tednov, ki so sledili razsulu avstro-ogrske monarhije.

Naj dodam nekaj svojih pripomb k poedinim točkam.

Če bi ne bilo prišlo do “majniške deklaracije”

(do odločne zahteve ujedinjenja vseh južnih Slovanov kot posebno državno telo v okviru monarhije), bi po mojem mnenju Slovenija avtomatično ostala še naprej pod Avstrijo, seveda če je ne bi Italija zahtevala zase kot vojno odškodnino od bivše premagane zaveznice: Avstro-Ogrske. Do tega bi moralo priti, če bi ne bil sklenjen v Ženevi pakt med dr. Korošcem in Pasičem.

Na strani 18 omenja dr. Puš prodiranje Lahov proti Ljubljani in Trbovljam in kako jih je pri Vrhnikih zavrnil srbski major Švabič. Prav podobno se je godilo na severo-zapadni meji, sedanji tromeji. Niso še bili do kraja utihnili koraki vračajočih se avstrijskih vojakov, že smo videli prihajati italijanske čete. Bilo je treba hitrih ukrepov. Zbirali so domače fante, kar se jih to tedaj vrnilo iz razpadlih front, in jih razmestili po grebenih Karavank.

Od avstrijske strani pri nas (v dolini nad Jesenicami) ni bilo kaj prida odpora, toda Lahi se niso dali ustaviti našim narodnim stražam. Zasedli so že Rateče Planico in se bližali Kranjski gori. Na brzozjavne prošnje narodne vlade v Ljubljani je prišlo k nam 9 srbskih vojakov s podporočnikom Jovanovičem na čelu, ki se je bil pravkar vrnil iz ujetništva v Salzburgu. Teh 10 Srbov je ustavilo Lahe pred našo vasjo in jih zapodilo nazaj v Rate-

če Planico. Dobro se še spominjam, kako je Jovanovič iskal pomoči v našem poštnem uradu, kjer sem bila zaposlena. Ni dosti razumel slovenščine in latinice ni znal brati, a na karti je videl označeno demarkacijsko črto z goro “Monte Peso” — Peč nad vasjo Rateče. Tudi v tem primeru se vidi, kako potreben je bil ženevski pakt: brez njega bi bili napram Lahom in drugim sovražnikom stali praznih rok in od nikogar priznani. Na tem smo itak bili.

Naj pripomnim, da so s pravkar omenjeno demarkacijsko črto vendarle Slovenijo usodno okrnili. Ta črta bi morala teči najmanj po bivši avstrolaški meji, kot je bila pred prvo svetovno vojno. Slovenci so tedaj živeli po vsej kanalski dolini tja do vasiče Pontafelj (Ponteba). Prav tako onstran Karavank do Dobrača in po dolini Zilje do Hermagora — Šmohorja.

V septembru 1919 so me premestili na Koroško v mestece Borovlje v prelepo Rožno dolino sredi med Celovcem in Ljubljano ob reki Dravi. V Borovljah je bilo nekoliko industrije, pred vsem puškarske, v njej zaposleni so bili najbolj zagrizeni Nemci: Napravljali so Slovincem velike težave v narodnostnem in političnem pogledu.

Tu moram spet potrditi pravilno gledanje dr. Puša na tedanje razmere. “Slovenska” vojska na Koroškem je bila sestavljena iz skoraj izključno srbskih vojakov pod poveljstvom Hrvata Kvaternika, izjemo so delali nekateri častniki. Civilno upravo so imeli v rokah pomešani Primorci in Kranjci. Korošci imajo svoje narečje in nekaterih izrazov niti mi nismo razumeli, kako bi se mogli razumeti Srbi in naši Korošci? Vse drugačna bi bila verjetno situacija, če bi bila tudi vojska slovenska. General Majster se je zadrževal največ v Mariboru in Velikovcu, k nam v Borovlje je prišel samo na pregled.

V času službe v Borovljah sem hodila tudi na propagandne shode v Podljubelj, v Bače ob Baškem jezeru in na Žihpolje. Svojim rojakom je govoril poslanec Grafenauer in z njim Korošica dr. Piskrnikova. Toda v primeri z nemško je bila naša propaganda zelo šibka. Prav tako kot piše dr. Puš sem tudi jaz le prebogosto slišala: Nikar k Srbom, tam boš vedno samo žolnir—soldat, Srbi se samo vojskujejo . . .

Tudi je nasprotnikom zelo pomagalo razvrednotenje denarja. Sodim, da je bilo to dosti preuranjeno. Ko smo menjavali denar z 1 proti 4, ni bilo prijetno poslušati razne opazke, kletve in psovke na račun Jugoslavije. Še teže je bilo gledati žalostne solzne oči.

POMEN "MAJNIŠKE DEKLARACIJE"

Narodni odbor za Slovenijo v izseljenstvu je za letošnji maj razposlal izjavo o pomenu Majniške deklaracije. Izjavo so podpisali: Miha Krek, Miloš Stare, Ljubo Sirc, Ladislav Bevc, Franjo Mačus, Ludovik Puš, Rudolf Smersu in Celestin Jelenc. Zaradi počasne pošte v Avstralijo izjavo šele v tej številki natisnjemo: Ur.

DNE 30. MAJA 1917 JE PREDSEDNIK Jugoslovanskega kluba, slovenski narodni zastopnik, dr. Anton Korošec, podal v avstrijskem parlamentu na Dunaju izjavo, ki je v slovenski in jugoslovanski politični zgodovini dobila ime Majska deklaracija. Ta izjava je bila javen, slovesen izraz volje Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki so tedaj bili državljani Avstrije, da bodo od tistega dne v narodnih vprašanjih in mednarodnih odnosih nastopali skupno in samostojno s ciljem, da hočejo z združenimi silami doseči svobodo in v bodoče živeti v skupni narodni državi.

Majska deklaracija je vzbudila v naslednjih mesecih, ko sta jo sprejela ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič in ljubljanski župan in pisatelj dr. Ivan Tavčar ter jo skupno z zastopniki vseh slovenskih političnih strank priporočila ljudstvu kot nujni najboljši narodno-politični program, silen val narodnostnega navdušenja, val odpornosti

Pravilno podrčrtava dr. Puš, da pač nismo imeli dovolj sposobnih ljudi za propagando. Kolikor sem mogla jaz videti v času svojega bivanja med Korošci, je bilo gori dovolj denarnih sredstev in zlasti živilskih zalog, da bi ne smelo biti pritožbe. Ljubljana jim teh reči ni kratila. Vendar so premnogi šli na dan plebiscita javno na volišče z glasovnico za Avstrijo v roki. Kljub vsemu jim tega ne moremo zameriti. Prej, ko je bil še čas, smo se mi južno od Karavank premalo zmenili za brate na oni strani. Nemci so jih imeli ob sebi desetletja in desetletja, pridobivali so jih zase s propagando, denarjem in drugimi sredstvi. Ni čudno, da jim nenaden pogled na jug ni mogel veliko pokazati.

Naj zaključim svoje pripombe s tem, da se iz vsega srca pridružim želji pisca v brošuri: naj pride čas, ko bo naš narod končno stopil v vrsto samostojnih narodov in bo vključen v mednarodne enote Združene Evrope!

proti avstro-ogrski monarhiji in val zahtevnosti po narodni državi.

Deklaracijsko gibanje kljub vojnim razmeram, kljub vsemu pritisku vlade, ni ponehalo, je dobilo plebiscitarno razsežnost in se stopnjevalo vse do 29. oktobra 1918 ko so Slovenci zapustili Avstro-ogrsko monarhijo in prestopili v novo državo Srbob, Hrvatov in Slovencev, ki je kasneje dobila ime Jugoslavija.

Majska deklaracija te torej politično dejanje našega narodnega vstajenja in osvobojenja.

Bistvo Majske deklaracije vsebuje državni in narodni politični program slovanskih narodov na jugu Evrope: Z vzajemnimi močmi naj ti narodi ustvarimo in ohranjamo svoje državno življenje v svobodi in demokraciji.

Trajne vrednote, ki jih je Majska deklaracija dvignila v luč idealov slovenske narodne politike, so torej:

narodna svoboda in neodvisnost, ki jo narodna država ščiti pred vmešavanjem nezaželjenih tujih vplivov;

državni notranji red demokracije, ki so mu osebne svoboščine državljanov svete in nedotakljive; potreba povezave moči in sredstev sorodnih, sosednih slovanskih narodov na jugu Evrope za skupno obrambo miru in skupno pospeševanje blaginje.

Ob petdesetletnici Majske deklaracije se hvaložno spominjamo vseh ustvarjalcev, ki so klesali trdo pot narodnega življenja v osvobojenje.

Obžalujemo, da nad našim narodom in nad vsemi južnimi Slovani, kot nad slovanskimi državami sploh, sedaj začasno gospoduje vsiljeni sistem komunistične diktature, ki je negacija osebne in narodne svobode in nesrečno nasprotje svobodne in neodvisne države.

Svobodni Slovenci! Častimo spomin na Majsko deklaracijo! Politična in narodna svoboda vseh Slovencev je njen in naš nepremakljivi cilj. Ob tej petdesetletnici nam bodi še posebej poziv, da z združenimi močmi pomagamo narodu, da se znebi diktature.

Vsi v delo za ideal Majske deklaracije, v borbo za svobodo, moderno, demokratično narodno državo, ki naj bo ljubljani dom vseh hčera in sinov, bratov in sester, celotne naše narodne družine!

Slava Majske deklaraciji! Naj živi svoboda!

Dr. Anton Trstenjak:

ČE BI ŠE ENKRAT ŽIVEL

“Ženski kompleks”

SODOBNE ŽENE SE VEDNO BOLJ PRITOUZUJEJO, da jih moški prezirajo in jim tako vsiljujejo čut manjvrednosti. Pravijo: “Drago smo plačale svojo enakopravnost. S kontracepcijo in legalizacijo splava z legalizirano indikacijo se stanje ni olajšalo ženi, marveč možu, ker mu sedaj ni treba ‘paziti’, brezobzirno svoje napravi, potem pa pošlje ženo na zdravstveno postajo, češ: pojdi, pa daj odpraviti, drugače si ne bova več dobra . . .”

Tako so nove uredbe, s katerimi so hoteli razbremeniti predvsem ženo, dale ravno možu priložnost, da je lahko v svojih spolnih odnosih še bolj brezobziren do žene. Žene vedno bolj čutijo, kako postajajo za moški svet iz desetletja v desetletje predvsem še — predmet spolnosti. Nad tem se je pritoževal celo Ljubljanski dnevnik:

“Moški današnjega časa ne ceni več sramežljivosti in vzdržnosti kot vrednote osebnosti, erotično in duhovno vrednost ženske, temveč ima to za nekaj zastarelega in nepotrebega. Moški ne more več ljubiti z dušo, temveč samo s telesom. V tej zvezi mu gre čas na roko. Danes gledajo možje v ženski izključno objekt svoje pohote in agresivnosti. Toda v tem našem tehničnem času je ženska kot čuvar in zagovornik erosa (ljubezni) obsojena, da najpogosteje in predvsem trpi — trpi zaradi pomanjkanja ljubezni.”

To pa žensko v dno duše žali in ponižuje, zato je ravno mladi ženski svet tako nesrečen in si ne želi biti ženska. Čeprav je bila žena nekoč manj enakopravna in ni imela dostopa povsod v javnem življenju niti pri študiju niti v službah — bila je takorekoč utesnjena v ožino doma in družinskega življenja — a je prav zaradi te svoje odmaknjenosti in oddaljenosti od javnega življenja pomenila za moški svet bitje, do katerega je moral imeti v osebem odnosu distanco ali razdaljo. Vésti se je moral do nje viteško ali kavalirsko. Čeprav je kavalirstvo ostanek iz preživelega srednjega veka, pa je imelo zelo zdravo osebno in družbeno moralno jedro.

Z enakopravnostjo žene pa je kavalirstvo na mah izginito. Moški pravijo: “Če so žene enakopravne, čemu bi jim potem še dajali prednosti, večje obzirnosti in podobno?” Namesto kavalirske

spoštljivosti in dostojne razdalje je nastopila v mladem rodu brezobzirnost in nesramnost. Namesto “prošnje” če se ji sme približati, se je udomachila napadalnost, ki je žaljiva za vsako, celo manj resno žensko osebnost, kaj šele za etično vsestransko dostojanstveno ženo! Ponovno se žene pritožujejo, da jih fantje na ulicah izzivajo, postavljajo noge in si dovoljujejo nesramnosti, ki jih težko z besedo opisujemo. In tega ne delajo morda samo s kako neresno dvajsetletnico, marveč tudi dvajset let starejše se zgražajo, ko opisujejo taka nesramna napadalna dejanja, češ: “Ko sem bila 20 let stara, se mi kaj takega nikoli ni pripetilo, niti nisem slišala, da bi se kateri drugi.” Torej se je res to tako hudo spremenilo prav v zadnjih desetletjih.

Greste po ulici, na mah zaslišite večkratno žvižganje in nervozne vzklike; mislite, da gre za kako nesrečo, se ozirate in vidite: nič drugega ni, ko dekle gre po ulici, za njo pa z druge strani vpijejo fantalini besede, katerih vsebine papir ne prenese. To lahko doživite vsak dan. Pred 30 leti ste mogli take stvari doživeti samo v Parizu ali kakem svetovnem pristanišču v določenih zakotnih ulicah. Takrat smo se zgražali nad takimi prizori kot nad pojavi izprijene in propadajoče malomeščanske družbe.

Možje žene podcenjujejo, žene pa to čutijo in tako moški svet v ženah ustvarja čut manjvrednosti. In tako je povsem razumljivo: ta čut manjvrednosti postaja večji, čimbolj se žena trudi za enakopravnost, kajti čim bolj si za to prizadeva, tembolj občuti vzvišenost moških, ki se nikoli ne trudijo, da bi posnemali ženski svet in da bi skušali postati z njim “vsaj” enakopravni in enakovredni.

Če bi namreč moški imeli podoben čut manjvrednosti (ali moški kompleks), kakor ga imajo ženske (ženski kompleks), bi morali v naši vprašalnici polji približno enako številčno odklanjati svoj spol kakor ženske. In vendar je velikanska razlika.

Mnoge ženske bi hotele biti moški

Odgovori na vprašanja pole nam povedo, da med moškimi samo trije ali štirje odstotki odklanjajo svoj spol, medtem ko pri ženskah kar celih

20 odstotkov. Razlika je že na prvi pogled zelo pomembna. S tem seveda nikakor nočemo — niti ne moremo — reči, da bi moški, ki ne odklanjajo svojega spola, imeli čut "vzvišenosti" nad ženskim svetom ali da bi ga prezirali. Vsekakor pa moramo priznati, da je tudi med moškimi lep odstotek takih, ki nekako zavidljivo posnemajo ženske, kar se danes opaža zlasti pri mlajših, da si barvajo lase kakor ženske.

Pri starejših, zlasti vdovcih, je v tem lahko tudi izraz moške "nebojlenosti", ker se na stara leta navadno teže znajdejo kot ženske. Ne znajo si skuhati in ne zašiti, zgubljajo smisel za red in snago, živijo skrajno zanemarjeni. Pogosto slišimo, kako taki moški ženski svet zavidajo: "Lahko ženskam, ki si znajo pomagati!"

Pri mladih je včasih igral svojo vlogo tudi strah pred vojaščino ali mobilizacijo. Da bi mu ne bilo treba iti na vojsko, je natihem zdihoval: "Škoda, da nisem ženska." Pri nekaterih bi utegnili biti v ozadju taki želji tudi nekaka izprevrženost (perverzno) čustev, ki je glede tega pri ženskah redkejša.

Zenska večvrednost

V marsičem je in ostane moški v primeri z žensko manjvreden. Ženske so bolj žilave in odporne proti boleznim in smrti. Dandanes cenijo prečno "pričakovano starost" pri moških 65 let, pri ženskah 72. Tudi v hudih življenjskih udarcih se izkažejo žene vse bolj prisebne ko moški, ki zna sicer delati velike načrte in vse preračunati, toda če mu "nelogična" nesreča nenadno prekriža načrte, je docela zmeden. Nasprotno pa ženi njena duhovna prisebnost pokaže trenutno rešitev iz nevarnosti.

Ženska narava je povprečno mnogo neposrednejša, zato tudi pristnejša in zlahnejša ko moška in je kot taka pač večvredna. Žena je bolj "človeška", zvestejša sebi in sočloveku, medtem ko se moški rad odtujaže življenju in se predaja "nečloveškim" umetnostim, kakor so razne filozofije, izdelovanje zastrupljenih puščic in atomskih bomb. Če imajo mnoge žene kljub temu čut manjvrednosti nasproti moškimi, tako da zaradi tega celo lastni spol zavračajo, v svoji miselnosti nimajo prav in si proti svoji volji same osebno jemljejo to, kar zavestno pogrešajo: enakopravnost z moškimi. To se pravi, da enakopravnost sloni na enakovrednosti, ta pa sloni na tem, kako ženska vrednoti samo sebe. Na poti do pravne in družbene enakopravnosti bi se morala bolj zavedati važnosti osebne (moralne), pravne enakovrednosti — včasih celo večvrednosti. Ta je v njihovih lastnih rokah.

Vrednotenje žene je odvisno od nje same. Čim više ženska samo sebe vrednoti, tem više jo vrednotijo tudi moški. Mož dá na svojo ženo toliko, kolikor dá ona sama nase. Osebno enakopravne so samo tiste ženske, ki jim je ženska narava vsaj toliko vredna, kakor jim je moška; takšna ženska noče zamenjati svojega spola z moškimi in ga zato tudi ne odklanja.

Moškega in žensko lahko pravilno pojmujejo samo kot dvojico, kjer je mož glava, žena pa srce. Oba skupaj šele dasta popolnega in živega človeka. Res je, da je glava bolj izpostavljena in odgovorna za dejanja vsega telesa, toda srce je gonilna sila vsega. Človek lahko doživi pretres možganov, leži mesec dni v nezavesti, a se zopet prebudi in vstane, medtem ko brez delovanja srca ne more živeti niti četrte ure.

TEDEN ZASUŽNENIH NARODOV

Od 16. od 22. julija

SVOBODA je nedeljiva. V tem tednu bodo enodušno manifestirali zahtevo po svobodi zastopniki 29 narodov. Med njimi smo Slovenci. V Avstraliji bomo obhajali TEDEN po raznih mestih od Sydneya do Perthu v mislih na istočano obhajanje TEDANA v Združenih državah in Kanadi. Za Sydney najvažnejše točke na desni.

Misli, July, 1967

SPORED v SYDNEYU:

Nedelja 16. julija: folklorna razstava **ves dan** v spodnji dvorani TOWN HALL. — Zborovanje ob 1. pop. v MITCHELL LIBRARY (Macquarie & Hunter St.) — Slovesen sprevid v veliko dvorano TOWN HALL za popoldnasko zborovanje:

Začetek ob 3. uri. Več govorov avstralskih javnih delavcev.

Četrtek 20. julija: Zborovanje ob 8. zvečer: LATVIAN HALL (32 Parnell St., Strathfield.) Več govornikov in razgovor.

Sobota 22. julija ob 8. zvečer: MEDNARODEN KULTURNI FESTIVAL v poslopju CONSERVATORY OF MUSIC (Macquarie St.): nastopi pevskih zborov, narodnih plesov, godbenikov itd. (Vstopnina \$1-50)

Zlasti program v nedeljo in soboto bo brez dvoma zelo pomemben, obilna udeležba Slovencev naj bo nujno priporočena!

Izpod Triglava

"DOM" — GLASILO BENEŠKIH SLOVENCŲ, je v svoji tretji številki (za veliko noč) zapisal tudi naslednje besede: Velikonočna luč naj razsveti oči in pamet tistim zaslepljenim odgovornim ljudem, ki morejo, pa nočejo pomagati našemu ubogemu ljudstvu, ki pod težkim križem pričakuje rešitve za bolj veselo in bogato in mirno bivanje na svoji domači zemlji.

MLADINSKI LIST "OGNJIŠČE", ki izhaja kot mesečnik v Kopru, se tiska že v blizu 40.000 izvodih. Je pa res silno privlačen za mladega človeka. Pod zaglavjem: Izberite naslov, se oglašajo fantje in dekleta iz vse Slovenije, ki si želijo dopisovati s fanti in dekletji od drugod. Jih je kar dolga vrsta. Za zgled vzemimo en primer: **MILKA MALNAR**, Mala Sevnica 22, Velike Lašče. Stara sem 15 let in bi si rada dopisovala z dekletji iz vse Slovenije, ki berejo Ognjišče. Zbiram razglednice mest in se zanimam za glasbo. Dopisovala bi lahko tudi v angleščini.

V ŽIREH je umrl eden najbolj uglednih mož, čevljarški mojster Anton Žakelj, in imel tako lep pogreb, da takega v Žireh ne pomnijo. Rajni je bil oče 6 sinov in 2 hčera. Vse je lepo vzgojil. Sin Stanko je dr. bogoslovja in predstojnik družbe sv. Vincencija. Od dveh drugih sinov, dvojčkov, je eden zdravnik, drugi odvetnik. Pogreba se je udeležilo 13 duhovnikov in 12 usmiljenk.

SMEŠNICE IN CELOVŠKEGA "TEDNIKA". Dva prijatelja sta bila pri pevskega koncertu. Prvi ves zatopljen poslušal in vzklíkne: Krasna akustika. Drugi prikima in pravi: Le kdo jo je skomponiral? — Sodnik je rekel obtožencu: Ali hočete dva dni zapora ali sto šilingov? Obsojenec je odgovoril: Imam pa že rajši sto šilingov. Kar dajte jih, gospod sodnik. — Nečimernica je vprašala duhovnika: Pogledala sem se v ogledalo in videla, da sem še vedno zelo lepa. Ali je to greh? Duhovnik: Ni greh, le zmota je.

EDVARD KARDELJ se je dne 24. marca v javnem govoru razjezil nad tistimi rojaki, ki se boje za existenco slovenskega naroda. Povedal je, da so nekdanji reakcionarni buržoazni slovenski

politiki privedli narod na rob propada, toda komunisti so narod rešili in ga "privedli potom njegove resnične samostalne afirmacije, varnosti in povezanosti z drugimi narodi Jugoslavije", na višek današnjega položaja. — Možakar se ni zavedal, da bi njegova izjava lahko prišla med smešnice v celovškem Našem Tedniku.

KOROŠKI SLOVENC so imeli v celovški glasbeni dvorani veličastno kulturno prireditev, pri kateri je nastopilo 350 pevcev in pevk. Vseh udeležencev je bilo nad tisoč. Prireditev je bila v spomin prisilnega izseljevanja v Nemčijo pred 25 leti, ko so nacisti divjali nad našimi rojaki na Koroškem.

PISATELJ MATEJ BOR (Vladimir Pavšič) je izjavil zagrebškemu "Vjesniku": Če je politično paraliziranje in eliminiranje tistega dela slovenskih katoličanov, ki se niso strinjali z razvojem stvari (komunizmom) ali se mu celo protivili, bilo nujno in modro, to bo razsodila (še) zgodovina . . .

STANKO SUSTERSIČ, ki je iz Sydneya odšel v Ljubljano, piše, da ga pogosto domačini sprašujejo, kaj je s tem ali onim njihovim sorodnikom v Avstraliji, da se nič več ne oglašajo. Seveda jim Stanko ne more povedati. V pismu se zgraba nad tako odtujenimi rojaki v Avstraliji in spodbuja vse, ki smo tukaj, naj vsaj vsak mesec po enkrat pišemo svojim v domovini Ubogajmo ga!

FILM "BEN HUR", po vsem svetu priznan in med najbolj privlačnimi filmi, so kazali tudi v Ljubljani. Ker je pa vse preveč krščanski in za komuniste neprebavljiv, so ga za tretjino skrajšali, češ da je "ideološko neustrezen". Učenči osemletke v Ljubljani, 26 po številu, so imeli pogum, da so v DELU objavili svoje mnenje o tem početju komunistov pod napisom: **PROTESTIRAMO!**

MESTO PTUJ, ki ga prvič omenja rimski pisatelj Tacitus leta 67 po Kristusu, slavi letos svojo 1900 letnico. Pripravljajo velike slovesnosti, parade, publikacije, zborovanja arheologov in drugih znanstvenikov, sprevede v zgodovinskih nošah in razne folklorne prireditve.

OB SMRTI BORISA KRAIGHERJA so Ljubljani mnogo komentirali njegovo bogastvo. Imel je graščino na Pohorju, grad na Gorenjskem, poletni gradič v Kopru in veliko luksuzno vilo v Ljubljani. Fevdalec srednjega veka!

O BOBKOVIM MARJANCIM V RIBNICI

Urban iz ribniške doline

NAJPREJ MORAM POVEDATI, da je slavna ribniška suha roba prav za prav bolj malo ribniška. V trgu samem, ki je zdaj mesto, niso nikoli dosti izdelovali teh rečj. Suha roba je prav za prav doma v sodraškem kotlu. Tam so bili nekdanj najbolj zaposleni rešetarji, žlicarji in obadarji. Tudi po drugih okoliških vaseh so izdelovali tako suho robo vse od Dolenje vasi do Sodražice in še v slemenih pod Sv. Gregorjem. Seveda, ko so krošnjarji raznašali suho robo po svetu, so se povsod izdajali za Ribničane, čeprav se od njihovih domov v Ribnico niti videlo ni. — Zdaj pa o Bobkovi Marjanci.

Pred kakimj 30 leti je prišel v Ribnico nov kaplan malo pred veliko nočjo: g. Leon Kristanc. Dekan in župnik Skubic ga je takoj določil, da pridiga v veliki mogočni cerkvi tisti veliki petek. Ta dan so Ribničani vsj brez izjeme zelo prihajali v cerkev častit božji grob in "Bohka kušnit" na tleh pred obhajilno mizo.

Pridiga je imela biti ob petih popoldne. Ljudi se je trlo in ko je g. Leon stopil na prižnico, procesija proti križu kar ni hotela nehati. Za uvod je zbor zapel na koru: Daj mi, Jezus, da žalujem. Pridigar je čakal, da bo pesem utihnila in procesija nehala. Toda moral je priti mežnar in mahati, naj za pridigo ustavijo poljubljanje križa. Tedaj je pa zahreščalo pred oltarjem in čudno hrumelo. Bobkova Marjanca, nizka in obilna, se je bila sklonila nad božjo martro, pa jo je v gneči nekdo preveč zadel in je padla na križ. Skušala se je postaviti na noge, pa se je le valila po lesenem truplu Zveličarja in nehote napravila velik polom.

Križ je bil sam Bog ve koliko star in ves črviv. Bolj ko se je Marjanca izmikala, bolj je hreščalo in v hipu je bil križ s truplom en sam kup drobnih kosov. Le Zveličarjeva glava, ki je Marjanca ni dosegla, je ostala cela. G. Leon je s prižnice dobro videl, kaj se je zgodilo, bil je za hip ves prepaden. Poljubljanja in procesije je bilo seveda takoj konec, ne pa pesmi. Nazadnje je vsa cerkev poprijela: Jezus, daj, da tvoje rane. . . Med to vrstico se je pridigar zbral in potem napravil zelo lep govor. Pozneje je pravil ljudem, kako ga je dekan po pridigi pohvalil: Tako lepo ste pridigali, da so mi Boga polomili. Jutri je velika sobota, bi potrebovali isti križ za obrede pri blagoslovu ognja, velikonočne sveče itd, pa imamo samo kipek okleščkov. . .

Pa se je našla rešitev. Onkraj Bistrice tik za cerkvijo je imel mizarško delavnico sosed Petelin, po domače Barbek, oče stičenskega patra Cirila, ki je bil dobro znan v taborišču Spittal v času begunstva. Zdaj je menda v Argentini. Oče Barbek je prihitel, ko so ga poklicali, pobral ostanke križa v košaro in odnesel domov. Čez noč je iztesal nov križ, Kristusovo truplo je pa z vso skrbiljo nekako sestavil in zlimal, pa na peči sušil, da je bilo spet kar v prvotnem stanju, vsaj na videz. Pravili so, da so mu vsi domači pomagali in tisto noč nič spali. Tako so imeli g. dekan spet svoj križ in so pohvalili očeta Petelina, da ni "iz zadnje moke".

Najbolj se je odvalil kamen od srca Bobkovi Marjanci. Bila je dobra in pridna dekle, že starejša, vestna pomočnica svojemu očetu, dr. Bobku, ki je bil okrožnj zdravnik. Čeprav zares lepa, se ni potegovala za ženina. Njen brat je bil franciskan p. Vladimir. Naj povem še to, da je žleht človek na zdravnikovi hiši: Dr. Bobek, spremenil v: Dr. Bo-bk. Doktor se je potem v gostilni jezil nad tistim človekom češ: Če bi vedel, kdo je, bi mu posvetil, da bi pomnil "bika" za vse življenje!

BREZ NASLOVA

I. Burnik

*Mene nikoli ni bilo nikjer:
znotraj prazen, votel in črviv,
zunanost pa v očeh se že razblini,
ko nima tal
kot muha v pajčevini.*

*Le Duh najvišji
moji senci je krmilo:
Bog je vse.
Ko se poslednje bo zgodilo,
ko bom postal iz nič a nič,
bo Vsemogočni dušo vagal
in rekel — kaj?*

*Bojim se le,
da ob besedi Njega bom omagal
in se mi bo zakrohotal hudič . . .*

PRED SKORAJ STO LETI

Pričujočo "oceno" Levstikovih pesmi in njegovega KRPAJA je napisal pesnik in pisatelj Josip Stritar v svojem (dunajskem) ZVONU leta 1870. Še vedno se prijetno bere. Zanimivo je tudi, kako ob kocnu Stritar pozabavlja čez tiste sodobnike, ki Levstika niso tako cenili kot bi bilo treba. Pa tudi Levstik sam mu ni povsem všeč, namesto pesmi piše zadnje čase jezikoslovne razprave (kot naš Čmrlj, ki se je pa že naveličal, kali?) Naj še pripomnim, da Stritar iz Levstikovih pesmi v svoji oceni razen ene cele navaja le poedine kitice, ki se mu zde najbolj značilne. — Ur.

IZ LEVSTIKOVIH PESMI DIHA neka veselost, zdravost, zadovoljnost, neka mladost in genialna neskrbnost, katera nas toliko bolj veseli na drugih, če jo pogrešamo na sebi.

V nedeljo bilo je poleti,
v prijazni čas po poludne;
na vrtu videl je sedeti
mladenič deklice lepe.

Klobuček vzamem si s peresom
pa mimo tenkih srnic grem.
Da z ljubeznivim me očesom
pogleda vsaka, dobro vem.

Kdo more brati to pesem, da bi ga ne obšel
vesel mladosten duh?

Levstikova poezija je bister, zdrav studenec, ki ohlaja in poživlja potnika, hirajočega v življenja puščavi. V svojih poezijah se nam kaže Levstik takorekoč normalnega človeka, to je: človeka, kakršni bi sploh moral človek biti; srce njegovo se ne zapira ničemur, kar žali in kar veseli človeka. Pozna up in strah, želje in hrepenenje, ne pozna pa obupa, v vsem je lepa mera; po kratkem boju se mu pomirje nasprotja, strnejo se v lepo, blagoedno harmonijo.

Oj ribice prijazne,
kako v vodici hladni
veselo ve živite!
O, ve lahko brezskrbno
v potoku se igrate,
ker v hladni vodi skritih

vas sončece ne najde,
srca vam ne uname.
Al meni pa unela
devica ga je lepa,
da več ga ne vgasijo
potoki vsega sveta
in dež iz vsega neba
in vse široko morje.

Tu nahajamo jasne, telesne, žive podobe, vzete naravnost iz narave, iz življenja, ko je pesnik nekako sam sebe vesel in tudi ve, da so ga drugi veseli, zato se jim pa tudi daje prav na široko:

Ko se očaki sivi za mizo vsedajo,
začnejo modrovati, kak je nekdaj bilo.
Pa v celi tovaršiji moj glas je spoštovan,
če rečem: Vino pijmo, pijemo ga ves dan.

To se ve, da vsak se ne sme tako širokega delati, ne v družbi ne v pesmi. Levstika se vendar bralec nikoli ne naveliča. Prav ima, si misli, saj je res korenjak!

Oblika v poeziji ni to, kar je v življenju človeku lepa oprava. "Obleka ne dela človeka", to je res, v poeziji pa, kakor v umetnosti sploh, je oblika v širšem pomenu bistvena reč. Kaj ti pomaga najlepša misel, če nam je pa ne znaš predočiti v primerni lepi podobi! Tehnika še ni umetnost, vendar pa je vsakemu umetniku neobhodno potrebna. V tem Levstik pri nas nima vrstnika. Kako živo, kako telesno, plastično nam zna staviti svoje podobe, prave podobe, pred oči:

Dekle je zajemalo v vedro vode,
u vedro kovano vodice hladné.
Pogleda se v vodo, si vidi obraz,
začudi se svojemu licu ta čas:
Lepote, ki jo na obrazu imam,
za tri gradove bele ne dam.

Po veji skakljal je tiček vesel,
pa deklici mladi tako je odpel:
"Al kadar bo eden res pravi prišel,
vso tvojo lepoto zastonj bo imel".

"Kar rekel si, ptiček, to grda je laž,
a vjeti ne morem te, perje imaš."
"Ko moje peruti imela bi ti,
še danes zletela čez hribe bi tri.

In kjer bi se tebi povšeči dobil,
čeprav siromak in revež bi bil,
pod tremi gradovi koj streho mu daš,
katere na svojem obrazu imaš".

To rekel je ptiček in zletel je z vej,
zmed vej pod nebo in pod nebom naprej.
Dekle za njim gleda in pravi tako:
"In kaj ko vendar vse res bi bilo?
Tič leta nad nami in vidi ljudi,
ve dobro, kako se na svetu godi."

Bralci naj ne bodo hudi, da smo jim ponatisnili celo to lepo pesem, ki nima vrstnice v slovenski literaturi; ko bi jo imeli Nemci, bi gotovo stala v vsakem berilu, kakor nekatere Goethejeve pesmi, za zgled prave dekliške naivnosti in plastične oblike. Kaj nimamo slikarja, da nam jo prestavi v barve?

Kaj pa ta:

Dve utvi sta prileteli
v jezero pod skalni grad,
tam plavata družno v vodi,
veslata v kristalni hlad.

Jaz gledam skoz okno dve utvi
in v meni utriplje srcé,
zamišljeno v dneve pretekle
na lice usiplje solzé! —

Kdor nič ne čuti pri tej pesmi, komur je treba tu komentarja — njemu ni pomagati! Kar nam poje tu pesnik, to naj nam naslika umetnik! Kar svetujemo tu slikarju, to je storil po svoje že skladatelj. Jenkova melodija ti bo zbudila, tudi brez besedne podlage, enako občutje. Kaj je tehnika, kaj se da doseči tudi v našem jeziku, to nam je pokazal Levstik v svojem "Umetniku." Težko se zdržujemo, pa prostor nam ne pripušča, sicer bi ponatisnili vso to prelepo pesem. Levstiku je slovenski jezik voljno odprl vse svoje zaklade; takih verzov pri nas ni dozdej delal nihče, pa lepših tudi ne bo.

Prostor nam tudi ne dopušča, da bi govorili tu o Levstikovi humoristični poeziji; v tej mu nihče pri nas ne seza do rame. Vzemimimo pesem: Sanje sanjal sem ponoči . . .

Čuj, za nama strašna kletev,
v kletvi štirje kmetje!
Bes te lopí, kak zbeživa,
kmetje pa za nama.
Dva sta hitra, dva počasna,
dva sta tekla, dva ne.
Pa sta bila dva zadosti,
prvi mene zgrabi,
k tlom tovarša drugi zlekne;
in tedaj za njima
ostajalca prikrevsata.
Nalože zdaj nama
(Bog ti nama greh odpusti!)
vsak po dvanajst gorkih.

Tako trpi pesnik za nas, da se mi — smejemo. Kaj ni naš dobrotnik? Pošten smeh je več vreden, bolj zdrav duši in telesu, kakor dva joka!
In pa ti "Diguž, svetokriški kovač, ki imaš obraz in nos potlačen, ki s kladivom v babo režiš — razkoračen". Našel si svojega pevca; pa gotovo si se poboljšal, ker te tako lepo podučuje:

Nikoli še nisi po svetu bil,
ne veš, zakaj se žena spoštuje;
nikoli še nisi dobro premislil,
kako sveti zakon se dopolnjuje.

Ne znaš li, da ženska je slaba stvar?
Potrpi z nje sitnostmi blagodušen,
miruj, ne obrezaj se precej na njo,
ne bodi vendar tako hudomušen!

Kaj pa šele — Krpan! Kdo ne pozna Levstikovega Krpana? To ti je grča! Kdor bo pisal enkrat (zdaj še ni taka sila) zgodovino slovenske proze, se bo moral ustaviti, ko pride do Krpana, pa pogledati nazaj, potem naprej, pa ločevati prozo pred Krpanom in za Krpanom. Kar je naših boljših prozaikov, je vse šlo za njim — saj je bilo tudi prav.

Martin Krpan z Vrha od sv. Trojice na Notranjskem, to ti je mož stare korenine! Ko pridere po cesti kočija, zgrabi hitro svojo kobilico s tovorom vred ter jo prestavi s ceste na stran, kakor stol, da je ne podere kočija! Pa kako se je znal vesti s cesarjem Janezom, kakor s svojim sosedom: "No, vi ste še zmerom lepo zdravi, kakor se na vašem licu vidi". — "Kaj pomaga ljubo zdravje, ko pa drugo vse narobe gre. Saj si že slišal od velikana? Kaj deš, kaj bo iz tega, če se kako kaj ne preongavi? Sina mi je ubil, lej!" — "Koga bo družega? Glavo mu bomo vzeli, pa je!"

To je junaški govor! S cesarico si pa že nista bila tako na roko, posebno kar ji je bil posekal lipo na dvorišču za toporišče. Vendar pa, ko bi bila prišla k mizi, ko mu je dal cesar prinesiti polič vina, pa kruha in sira, vedel bi se bil obnašati tudi z njo. Gotovo bi jo bil prijel za drago svileno krilo ter vprašal: po čem je vatel?

Kako si kuje orožje v cesarski kovačnici, kako si izbira bojnega konja v cesarskem hlevu, kako se bojuje z Brdavsom, kako se odrezuje "magistru" Gregorju, kateri ga ni nič kaj mogel, kako slovo jemlje od cesarja — to mora človek brati. — "Ko bi se spet oglasil kak Brdavs ali kdo drug, saj veste, kje se pravi na Vrhu pri sv. Trojici. Zdravi ostanite!" — "Srečno hodi, pravi cesar, minister Gregor pa nič." —

Tudi mi ne pravimo nič več. Očitalo se nam bo od ene strani, da Levstika preveč povzdigujejo,

(Konec str. 207)

KAJ IN KOLIKO VEMO O PRETEKLOSTI AVSTRALIJE

Janez Primožič

V DOSEDANJIH ČLANKIH O PRETEKLOSTI AVSTRALIJE sem skušal dragim bralcem, ali bolje: naročnikom predočiti ne preveč daljno minulosť našega kontinenta. Radi svoje mladosti Avstralija nima take zgodovine, kulturnih spomenikov in narodnih običajev, kot smo jih vajeni v Evropi. Vendar moramo priznati, da je ta dežela v zadnjih nekaj letih zelo spremenila svoje lice. Tem spremembam smo mi sami priče. Pot velikih sprememb se bo stalno nadaljevala.

V pričujočih vrsticah se bomo pomenili, kako je iz bivših kolonij nastala sedanja državna ureditev, oziroma kako je prišlo do avstralske federacije.

Avstralija je kajpada le velik otok, toda prav radi njene razsežnosti so ji svetovni geografi priznali naslov "peti kontinent", Saj bi v njeno žrelo lahko spravili ne samo vso srednjo Evropo, ampak še vse več: velik kos južne, severne in vzhodne. Za primer naj navedem le obsežnost našega Queenslanda, ki je večji od skupno vzetih: Avstrije, Nemčije, Francije in Anglije s Škotsko. Razumljivo je, da tako obsežna zemlja za dobro upravo potrebuje delitve v manjše pokrajine. Ze v časih kolonij, ko Avstralija še ni imela svojega današnjega imena za vso celino, so jo delili in sicer kar po zemljepisnih črtah, ki jih poznamo pod imenom: vzporedniki.

Kot je splošno znano, današnja avstralska federacija sestoji iz 6 zveznih držav in nekaj "teritorijev". Strokovnjaki sicer trdijo, da bi bilo v njej lahko kakih 20 takih držav, toda čas na nadaljnjo drobitev še ni zrel. To je pokazalo prav letos ljudsko glasovanje v državi New South Wales, ko je večina odločila zoper ustanovitev nove države, ki naj bi se odtrgala od NSW in se imenovala New England.

Razvoj v federacijo

Sedanja državna ureditev se je počasi razvijala in to v pičlih zadnjih 200 letih. Od leta 1787 do leta 1825 je bil kontinent razdeljen v dve enaki polovici od vzhoda proti zahodu. Vzhodna polovica z imenom New South Wales je obsegala da-

našnjo državo pod tem imenom, poleg tega pa še ves Queensland, Victorijo, del Južne Avstralije, Tasmanijo in še precej Severnega Teritorija.

Zahodne polovice kontinenta si ni nihče lastil, dasi je nosila neuradno ime: New Holland. V resnici si pa Holanci niso nikoli prisvajali tega ozemlja. Toda leta 1825 se je zahodna meja N.S.W. raztegnila dalje in sicer vse do današnje W.A. Istega leta se je tedanji Van Diemens Land ločil od NSW. Zahodna Avstralija je dobila današnje meje leta 1831.

Razvoj je šel naprej in ustanovila se je Južna Avstralija. Njen rojstni dan je 28. december 1836, dočim je Victoria nastala 1. julija 1851, pet let pozneje se je Van Diemens Land prekrstil v Tasmanijo. Queensland se je odtrgal od NSW leta 1859, Južna Avstralija se je pa razširila in dobila današnje meje leta 1861.

Tudi naš Queensland ni ostal v mejah, ki mu jih je nekako določil njegov rojstni dan. Leta 1862 so se njegove meje pomaknile dalje proti zahodu in tako je ostal pod upravo NSW samo še tako imenovani Northern Territory, najmanj obetajoči kos Avstralije. Naslednje leto je njegovo upravo prevzela Južna Avstralija, končno pa — leta 1911 — sama zvezna vlada. N.T. še vedno nima svoje državnosti, zato mu je ime zgolj Territory — ozemlje. Bil je pa tudi ta kos Avstralije razdeljen v severno in centralno polovico, v eno samo celoto so ga združili šele leta 1931 in takega poznamo še danes.

Poleg navedenih šestih zveznih držav in Severnega "Teritorija" je na avstralski celine še znani A.C.T. — Australian Commonwealth Territory — ozemlje glavnega zveznega mesta Canberra, ki je zasebno upravno področje, sedež zvezne vlade in parlamenta. K njemu in ostalim glavnim mestom se povrnem pozneje.

Manj znano je, da je bila nekoč del N.S.W. tudi Nova Zelandija. Ločila se je od njega 3. maja 1841, 10 sept. 1907 je postala država zase — angleški Dominion.

Razvoj v smeri državnosti — federacije — je tekkel od leta 1870, ko so zadnje angleške čete zapustile Avstralijo. Sam rojstni dan federacije, kot jo poznamo danes, je pa prišel z dnem 1. januarja 1901. Minulo je torej 66 let, odkar "smo" zares država zase.

Vemo tudi, da Avstralija kot priznana samostojna država upravlja tudi neka zunanja ozemlja in otoke. Do tega je prišlo deloma po nalogu Združenih Narodov, toda tudi o tem bomo spregovorili v posebnem poglavju.

KAKO JE KRIŠKI ŽUPAN POLAGAL RAČUNE

Ivanka Kariž, Sydney

UPAM, DA STE VSI, KI ČITATE "MISLI", videli v zadnji številki sliko cerkve sv. Križa. Okrog te cerkve se vsako leto na praznik svetih Gervazija in Protazija (19. junija) vrši procesija s 4 evangeliji in petimi litanijami vseh svetnikov. To je zavoljo stare zaobljube, ki je omenjena v urbarju že leta 1660. Poročilo pravi, da je bila zaobljuba narejena neko leto, ko je kriško polje veliko trpelelo zavoljo črvov. Zanimivo je, da svetemu Gervaziju pravijo po domače Cervaz in tako so ga spravili v zvezo s črvi. Ta lepa kombinacija se je popolnoma udomačila in drži še dabes. Ko sem bila še doma, se je pod vodstvom rajnega g. Kjudra procesija redno vsako leto vršila. Upam, da bo to ostalo tudi naprej.

Zdaj pa o nekdanjem kriškem županu in kako je polagal račune od svojega županovanja.

Poleg kriške cerkve stoji lepo izdana cerkvena hiša. Stopnice v nadstropje privedejo na majhen balkonček, zelo prijazen in topel kotichek. Ko so pred 100 leti Križani imeli še svoje županstvo, so tukaj potrjevali občinske račune. Na dan sv. Gervazija ali "Cervaza" je po cerkvenem opravilu župan slovesno stopil na to "prižnico". Mož je bil nepismen kot vsi njegovi občani, zato ni imel s seboj nič pisanega. Iz žepa je potegnil pisano ruto z velikimi vozli in jo držal v roki. Najprej je oddal na dražbi občinske parcele, potem je začel z računi preteklega leta.

Razvezal je prvi voz: najemnine.

"Kant je vrgel toliko in toliko, plačali smo to in to, priči sta ta in ta. Res ali ne?"

Ljudstvo: "Res, res!"

Razvezal je drugi voz:

"Od jage smo dobili toliko in toliko, pa še to in ono, in smo . . . svoji." In tako je šlo naprej do zadnjega vozla, ljudstvo je vse račune potrdilo z vzklikanjem.

Pri zadnjem vozlu se mu je nekoč spomin skrhral. Videlo se je, da je mož v zadregi. Pokašljeval je in se skušal domisliti.

"In zdaj . . . še . . . ta . . . zadnji voz. To je . . . to je . . . ljudje božji, pomagajte mi, da se spomnim!"

Z zadnjim vozom je mahal po zraku.

"Ste prodali kaj brinja?"

"Ma ne, ma ne! To je bilo prej."

"Ste prodali kaj batude (gramoza)?"

"Ma ne! Letos ne, je nismo že par let".

"Pej, ali niste prodali blato iz kala pri Kostencu?"

"A ja, a ja, saj res! Glih to mi je manjkalo.

Prodali smo blato za en goldinar in šest sovdo. Pa smo pej dali za davke. Ostalo ni nič, ma tudi dolžni nismo nič. No, hvala Bogu in vam, da ste mi pomagali in me rešili. Kdo naj drži vse to v glavi."

To županovo polaganje računov je popisano v knjigi tomajskih anekdot na strani 94. Zdaj pa še nekaj vrstic o dveh zares zvestih prijateljih.

Na pokopališču v Tomaju stoji zanimiv križ. Visok je dva metra in pol, pa iz enega samega kamna. Klesala sta ga dva pridna Križana, oba sta se pisala Jože Macarol. Eden je bil Tončinov, drugi Ivanov. Prvi rojen 1811, drugi 1814. Bila sta neločljiva prijatelja. Križ sta klesala v svoje veselje večinoma ponoči ob luninem svitu pri Filipčjem brdu na Oberšacu. Kraj je oddaljen kakih 20 minut od vasi Križ. Napis na križu se glasi:

Mazzaroll Josefa dva

vkup sta naredila

leta Crish na Jener 1840

Neločljiva prijatelja, skupaj delala, skupaj hodila, oba istih misli, oba rada štancarila. Razlika je bila le ta, da je bil eden 40 cm višji od drugega. Jože Ivanov je umrl 8-12-1885. Tončinov ga je prišel kropit in je glasno rekel pred vsemi: Jože, pridem kmalu za teboj. Čez mesec dni se bova videla.

Res je Tončinov Jože umrl točno čez mesec dni 8 — 1 — 1886.

Prijatelja vse življenje, skupaj pokopana, naj počivata v božjem miru! Kje bi se še našlo tako zvesto prijateljstvo?

LEVSTIK (s str. 205)

da mu trosimo preveč cvetic na pot. Nič ne škodi, trosilo se mu je že toliko trnja pod noge, da se mu sme tudi enkrat nekaj cvetic, če ga to kaj veseli. Kaj jih ni vreden?

Glavni namen teh vrstic pa je, spodbujati Slovence, naj bero Levstikove pesmi. Pri nas je zdaj tako, da kdor ne hodi naravnost za Prešernom, pa nima veljave; zraven bi želeli tudi, da bi ta Zvonov glas zbudil pesnika nazaj, kjer je prav za prav on doma. Levstik je res velik filolog pred Gospodom, pa kaj to! To bi nam tudi kdo drug lahko opravljal. Dosti dolgo je Levstik pulil slovniške korenine — ko bi bile vsaj "sladke koreninice", pa so bile največkrat prav grenka jed, za to so že poskrbeli naši — mecenati!

Naj se vrne zopet v naročje večno mlade pozije!

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU?

ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijev imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijev vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najbolje poznati!

CESTNINAR CAHEJ

Prišel je (Jezus) v Jeriho in šel skozi mesto. In glej, bil je neki mož, Cahej po imenu, ki je bil višji cestninar in bogat. Želel je videti Jezusa, kdo je, pa ni mogel zaradi množice, ker je bil majhne postave. Tekel je torej dalje in splezal na divjo smokvo, da bi videl, zakaj tam je Jezus imel iti mimo.

Ko je Jezus prišel na ono mesto, je pogledal gor in mu rekel: "Cahej, stopi hitro dol, zakaj danes moram v tvoji hiši ostati."

In stopil je hitro dol in ga z veseljem sprejel. To vidič so vsi godrnjali, češ da se je ustavil pri grešnem človeku. Cahej pa je stopil pred Gospoda in rekel: Glej, Gospod, polovico svojega imetja dam ubogim in, ako sem koga v čem prevaril, povrnem četverno.

Jezus mu je rekel: "Danes je tej hiši prišlo zveličanje, ker je tudi on sin Abrahamov. Sin človekov je namreč prišel iskat in zveličat, kar je izgubljenega."

ŽELJA PO JEZUSU POPLAČANA

Bogastvo tega sveta in navezanost na bogastvo: zapira človeku vrata v božje kraljestvo. Vendar je nekoč Jezus izjail, da je pri Bogu mogoče tudi to, da bogataš pride v nebesa. To se je izkazalo pri Caheju. Božja milost in Cahejeva skromnost sta to dosegli. Načelnik davkarjev je bil ugleden mož pred ljudmi, ali se ne bo sramoval vpričo množice plezati na drevo, da bi videl Jezusa?

Ni se sramoval. Naj reče kdo, kar hoče, videti ga je moral. Sam se je ponižal, Jezus ga je povišal. Poklical ga je dol kar po imenu.

Ljudje so se pohujšali. Višji davkar, načelnik cestninarjev, podrepanik osovražanih Rimljanov, ta kega kliče Jezus in hoče v njegovo hišo! Toda kakor se Cahej ni oziral na "javno mnenje", tako se tudi Jezus ni. Bogataš ni bil več navezan na svoje imetje — pripravljen ga je razdati, dozorel je za božje kraljestvo.

PRILIKA O DESETIH MINAH

Ko so ti to poslušali, je pristavil še priliko, ker je bil blizu Jeruzalema in so mislili, da se bo božje kraljestvo takoj razodelo. Rekel jim je torej:

“Neki človek plemenitega rodu je šel v daljno deželo, da bi zase dobil kraljevsko oblast in se vrnil. Poklical pa je svojih deset služabnikov in jim dal deset min ter jim rekel: Trgujte, dokler ne pridem. Njegovi podaniki pa so ga sovražili in so poslali za njim poslanca, ki naj bi sporočili: Nočemo, da bi ta vladal nad nami. — Zgodilo se je pa, da je dobil kraljevsko oblast in se vrnil; in velel je poklicati služabnike, katerim je bil dal denar, da bi zvedel, kaj je vsak pritržil.

Prišel je prvi in rekel: Gospod, tvoja mina je pridobila deset min. Prav, dobri služabnik, mu je rekel, ker si bil v malem zvest, imej oblast nad desetimi mesti.

In prišel je drugi ter rekel: Tvoja mina, Gospod, je pridobila pet min. Rekel je tudi temu: Tudi ti bodi nad petimi mesti.

Zopet drug je prišel in rekel: Glej, Gospod, tu je tvoja mina, ki sem jo imel shranjeno v prtiču; bal sem se te namreč, ker si strog človek: dvigaš, česar nisi vložil, in žanješ, česar nisi vsejal. — Iz tvojih ust te sodim, malopridni služabnik, mu reče, vedel si, da sem strog človek, ki dvigam, česar nisem vložil, in žanjem, česar nisem vsejal. Zakaj torej nisi dal mojega denarja v menjalnico in bi jaz po vrnitvi izterjal z obrestmi?

In rekel je zraven stoječim: Vzemite mu mino in jo dajte temu, ki ima deset min. — In rekli so mu: Gospod, ima že deset min. — Povem vam, vsakemu, ki ima, se bo dalo tistemu pa, ki nima, se bo vzelo še to, kar ima. Tiste moje služabnike pa, ki niso hoteli, da bi bil jaz nad njimi kralj, pripeljite semkaj ter jih vpičo mene posekajte.”

Po teh besedah je šel dalje, potujoč v Jeruzalem.

Na podlagi stare zaveze (pogodbe) med Bogom in Izraelci je bil Bog na poseben način njihov kralj. Kraljestvo božje je bilo torej že ustanovljeno, in samo delno in nepopolno. Bilo je sicer versko, a hkrati tudi politično, zato narodno omejeno. Toda Bog je stvarnik in vladar vseh ljudi in vseh narodov. Zato njegovo kraljestvo ne more biti narodno omejeno, marveč mora biti vesoljno.

Božje kraljevanje nad Izraelci je bila samo pri-

“TRGUJTE, DOKLER NE PRIDEM”

Množica, ki je spremljala Jezusa na poti v Jeruzalem, je bila prepričana, da bo Gospod v glavnem judovskem mestu zdaj daj ustanovil težko pričakovano mesijansko kraljestvo, ki bo polno posvetnega sijaja. Jezus začuti, da je treba to zmotno mnenje javno popraviti, zato se ustavi in pove ljudem priliko o “minah”. Mine so bile srebrni denar, šestdesetinka “talenta”. S to priliko je Gospod poudaril, da njegovo kraljestvo ne bo imelo zunanega sijaja, najvišjeje je v njem izpolnjevanje dolžnosti in zvesto sodelovanje z milostmi, ki jih Bog naklanja ljudem. “Mine” pomenijo naravne in nadnaravne božje darove človeku.

Ozadje pričujoče prilike so državnopravne razmere tistih časov. Ko so Rimljani zagospodovali nad Judi in drugimi narodi na vzhodu, se je pogosto zgodilo, da so domači velikaši — rimski vazali — pred nastopom vlade odšli v Rim in si tam osebno zagotovili razne vladarske pravice. Rim je bil za Jude pač “daljna dežela” v tistih časih. Nekateri razlagalci mislijo, da je imel Jezus pred očmi čisto konkretne primere iz tedanje sodobnosti. V Rim so šli s takim namenom Herod Veliki, Arhelaj Herod Antipa in drugi. Neredko se je zgodilo, da so njihovi nasprotniki ali strankarski tekmeči poslali prav tja svoje zaupnike, ki naj bi na najvišjem mestu prepričali uspeh častihlepežev. Vsaj pri Arhelaju se je to tudi posrečilo: Judje so ga tožili cesarju Avgustu in ta mu ni dal kraljevskega naslova.

Dobro razumemo, da je zunanji okvir prilike samo ozadje za njen duhovni nauk. V mesijanskem kraljestvu, to je v času med prvim drugim prihodom Kristusovim, vsakdo dobi od Boga mnogo darov milosti. To so razni “talenti” in priložnosti za dobra dela. Kdor jih zvesto uporablja in z milostjo sodeluje, pridobi novih darov, bolj in bolj bogati pred Bogom, vendar vse ostane božja last. Nekoč bo Bog vse nazaj zahteval, prejemnika pa poplačal z večnimi nagradami.

Kdor pa “zaklade božje zakoplje” ali poveže v rutico, da ne obrodijo nobenega sadu, bo še tisto izgubil, kar je dobil, pa naj bo veliko ali malo. Zadelo ga bo primerna kazen.

prava za popolnejše kraljestvo, ki so ga napovedovali psalmi in preroki. V preroških knjigah in psalmih se predstavlja vidno in socialno kraljestvo, a hkrati vesoljno, zgolj versko in moralno, združeno v versko in moralno prenovitvijo, osnovano na svobodnem pristanku božjega gospodstva. A tudi pojem onstranskega nebeškega kraljestva pravičnih in blaženih ni bil neznan.

IZ NEMČIJE O RIMU

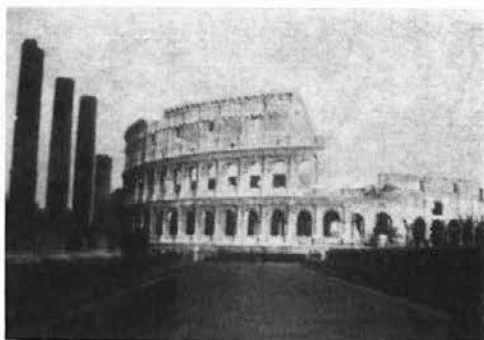
Anica Srnec

V MAJSKI ŠTEVILKI SEM SE PRIPELJALA do Rima. Naj zdaj malo povem, kako je bilo tam, saj sem ostala 4 dni. Našli sva se s prijateljico iz Avstralije, kjer sva poučevali na isti šoli. Ona se v Rimu izpopolnuje v italijanščini, kakor jaz na Nemškem v nemščini. Imela sem torej prijetno družino.

Na trgu sv. Petra se je poznalo, da je bilo v velikem tednu. V tem času je največji naval romarjev. Trg je ogromen in zelo posrečno zgrajen. Ko stojiš na njem, se ti zdi, da ti cerkev steguje naproti roke za prisrčen objem. Vsak romar, ki je prvič tam, se počasi pomika proti pročelju cerkve in spoštljivo sprejema vase mogočne vtise. Prav tako ob vstopu v cerkev obstoji in strmi v njeno ogromno notranjost. Tudi meni se je tako godilo. Potem sem se le pomaknila naprej in si ogledala znamenitosti, ki bi napolnile debelo knjigo, če bi jih hotela opisovati.

Po ogledu cerkve in kratki pobožnosti sem pomislila, da si nisem nikjer priskrbela prenočišča. Zato se mi je skoraj zgodilo tako, kot sv. Družini v Betlehemu. Ni bilo mesta zame. Iz zadrege so me rešile slovenske šolske sestre in pri njih sem se počutila kakor doma. Dve od njih imata dobro v spominu p. Bazilija iz povojnih dni.

Druga znamenitost, ki sem si jo s prijateljico ogledala, je znani Coliseum, napol v ruševinah. Ko sva gledali te ostanke in mislili na krščanske mučence, ki so dali življenje za vero na tem kraju, naju je nenadoma ogovoril študent iz Brisbane, tudi romar kakor medve. Spoznal naju je po najini avstralski angleščini. Škoda, da nisva mogli čakati velikega petka, ko je sv. oče prišel molit v Kolizej križev pot v spomin na mučence starih časov.

Naslednje dni sem obiskala razne znamenite cerkve, kdo bi jih našteval in opisoval? Vendar naj omenim sv. Janeza v Lateranu, kjer so papeži stolovali do leta 1305. Tudi v to cerkev je prišel papež Pavel in sicer na veliki četrtek za obrede tega dne. Rimljani, ki imajo radi svojega "il Padre nostro", so mu napravili zelo slovesen sprejem.

Med drugimi spomeniki Rima nisem smela opustiti obiska pri slavnih vodnjakih Fontane di Trevi. Utrujena sem bila, sedla sem in si privoščila prigrizek. Kako bi mi ne šel v slast, ko voda tako ubrano šumi in pada med skalovlje, kot bi se razumela na glasbo. Zvečer sem šla v muzej na Kapitolu. Šele ko sem po 8. uri ponovno izmučena prišla iz njega, sem se domislila, da od tod ne bom mogla najti sestrskes hiše. Pa so mi prijazni Rimljani pomagali in smo se sporazumeli bolj z znamenji kot z besedami.

Naslednji dan — sredi — je bil znamenit zaradi avdiencie pri sv. očetu v baziliki sv. Petra. Kaj takega je treba doživeti. Skoraj polna cerkev je planila v plosk, ko se je prikazal papež. Videlo se je, da so romarji z vseh vetrov skupaj, moraš občutiti veseljnost Cerkve kot zlepa ne kje. Papež je govoril v 5 jezikih: po italijansko, francosko, nemško, špansko in angleško. Največ romarjev je bilo iz Nemčije in papež jim je izrekel iskreno zahvalo za pomoč misijonskim deželam po njihovi organizaciji "Misereor". Meni se je posrečilo, da sem papeža ujela na film.

Po avdienci sem si ogledala vatikanski muzej in Sikstinsko kapelo, kjer je slikar Michelangelo 4 leta ležal na hrbtu in slikal njen strop. Znano "vesoljno sodbo" je slikal 7 let. Od tam me je gnalo ponovno v Petrovo baziliko za bolj podroben ogled raznih umetnin. Med drugim me je ganilo, ko sem videla, da je med grobnicami papežev najbolj okrašena tista, ki krije Janeza XXIII. Končno sem splezala tudi na kupolo in imela ob zelo lepem dnevu čudovit pogled na velik del rimskega mesta. Kmalu me je spet našla prijateljica, ki se je vrnila od kosila. Smejala se mi je, ker nisem hotela z njo, češ da ne utegnem misliti na jed, pa mi je prinesla nekaj s seboj. Odpravili sva se proti Palatinu in jaz sem kar med potjo použila, kar mi je prijateljica dala. Sem pa bila res že potrebna.

Palatin, Kapitol, Forum Romanum — ti ostanke iz starih časov mi bodo poleg krščanskega Rima najbolj ostali v spominu. Posedala sem po razvalinah rimske slave in domišljija me je prestavila v čase pred 2,000 leti. Čudovito doživetje! Končno ti pa oko obstane na številnih stebričih, ki nemo štrle proti sinjemu nebu in vendar govore: "Vse mine".

Zadnji dan bivanja v Rimu mi je mesto napravilo neprijetno presenečenje: prometni štrajk! Ves javni promet ustavljen! Ker sem pa vsekakor hotela videti vsaj še cerkev sv. Pavla "izven obzidja", sem se kar po laško prislinila na vojaški avto, ki je prevažal ljudi, ko je ostali promet počival. Tako sem uspela in sem si ogledala drugo največjo cerkev v Rimu. Z dvema vrstama krasnih stebrov spominja na kak tempelj starih Grkov. Prijateljica je našla nekoga, ki naju je odpeljal še v katacombe, kjer sta bila poleg drugih krščanskih mučencev pokopana tudi sv. Peter in Pavel. Neki pater nas je s svečo v roki vodil po mračnih in zadušnih podzemskih hodnikih, skopanih v več nadstropjih. Zamišljeni smo stopali za njim

in živo čutili močno vero prvih kristjanov. Priti nazaj v mesto je bil spet problem zase, pa tudi to se je napravilo.

Seveda bo kdo vprašal: kaj pa tvoj avto, ki te je pripeljal v Rim? Naj kar naravnost povem, da je vse štiri dni moj Folksi počival pod nekim drevesom. Moraš pa že imeti ne vem kako močne živce, da voziš z avtom po Rimu, pa še posebno šofersko spretnost moraš imeti. Jaz niti poskušala nisem. Pač pa je bilo treba konjička spet napreči, ko sem se od Rima poslavljala. Kako se nama bo godilo? Slo je! Ob dveh ponoči sem se odpeljala z njim kar ob Tiberi proti Assisiju — na grob sv. Frančiška.

NOVOMAŠNIKU EDVARDU

Ivan Kobal

Pozdravljen, cvet iz korenin primorskih!
Čeprav si zrasel iz avstralske zemlje,
ni bilo pač brez sapic svetogorskih,
da ljubo te Gospod k oltarju jemlje.

Od kod ta dar, da zrno božje skrito,
pognalo sad v tujine je puščavi?
Pogumen vitez, srce plemenito
imaš koren svoj v kraški zemlji zdravi.

Vinograd ves obložen čaka nate,
s teboj mu sonce zorno znova vzhaja.
Veš, niso v njem le jagode bogate,
duhovna plesen mnoge, žal, razkrajja.

A ti, zdravnik duhovnih vseh bolezni,
poslan na apostolsko delo sveto,
napajal duše žejne boš v ljubezni.
Rojaki vsi pozdravljamo te vneto!

O B I S K I

Za Misli napisal

Vinko Beličič, Trst

II/4.

NA VRV OBEŠAM NAPOL SUHO PERILO, ki smo ga morali prejšnji dan urno pobrati, da smo ga rešili pred nalivom. Hitim, zakaj tudi danes nebo na zahodu vedno bolj sivi in vetre od vzhoda pojenjava. Dasi smo v avgustu, je vreme že dolgo muhasto. Nekam preveč obletujejo Luno tiste ameriške in ruske muhe, se mi zdi.

“Kje je mama?”

Vem, kaj tišči fantička: rad bi petdeset lir za zvezek — in mame so radodarnnejše.

“Šla je v Trst,” zarenčim. Z eno roko držim na vrvi srajco, drugo iztezam proti ščipalki, ki mi je padla v travo. Vse kipi v meni; nevihta bo, čutim.

“Kdaj pa pride?”

“Kadar bo božja volja!”

“Mi daš petdeset lir, očka?”

Zalajam, da nimam drobiza, in fantič se nekam zgubi. Perilo je končno obešeno — zdaj pa le pihljaj, vetre od vzhoda!

Danes imam na skrbi kosilo. Sklenil sem skuhati slastno mineštro. Žena me je natanko poučila — in nič nisem v zadregi. Krompir, paradižnike, zeleno, petršilj in česen imamo doma, skočil bom samo po fižol in klobasice.

Vzhodnik je skoraj že zamrl, perilo se le še poredko zgane, siva stena od zahoda pa se vztrajno bliža.

“Fantje, če bi se imel uliti dež, poberite perilo! Jaz moram v trgovino.”

Hitim — in mislim na ženo, kako je v rdeči poletni obleki stekla zadnjo minuto na tramvaj (takrat je še mežikalo sonce). Zdaj jo bo pralo, da se bo kar kadilo, saj se vedno bolj temni. Popade me bes na tisto daljno svačinjo, teto Anči, ki je ravno za danes slovesno naznanila svoj prihod v Trst in prosila ženo, naj jo počaka pri avtobusu ter ji, ker sama ne zna jezika, dela družbo pri obhodu trgovin.

Kar sam si med ženskami netehtam fižol, vzamem izjemno sedem klobasic, ker bo danes ena oseba več na kosilu, se usmilim kilograma sliv, skočim še v mlekarino, da ne bodo fantje prepoželjivo gledali moj kozarec, in ko fantiču še zvezek kupim, opazim, da zadnji ljudje urno zapuščajo ceste. Vsak hip se bo ulilo. Uboga moja žena doli v mestu (teti Anči pa kar malo privoščim . . .)!

Moj ugled pri fantih bi preveč trpel, če bi videli, da sem se z gospodinjsko mrežo vrnil moker. Zato dež počaka, da planem pod streho, potem pa nezadržno zašumi iz cunjastih oblakov.

“Pridni, da ste pospravili perilo! No, pa zluščimo še fižol, saj za drugo delo v tem mraku ni.”

“Mama bo mokra,” pravijo. “Pa je morala v Trst?”

“Morala je, ker je to željo izrazila teta Anči.”
Hej, kako pleska dež ob šipe!

“Pa od kdaj imamo mi toliko tet?” vpraša najmlajši.

Premlad je še, da bi mu razlagal teorijo in prakso socializma onkraj Frnetičev, zato rečem: “Po novi uredbi je o petkih dovoljeno jesti meso, prav pa je, če verniki v zameno za to olajšavo opravimo kdaj kakšno dobro delo.”

“Torej bo mama en petek lahko jedla meso,” pripomni bistri deček.

“Lahko bi si vsak petek privoščila pečenko, zakaj vsak teden ima kak obisk na glavi,” pravim.

Nekdo odpre in zapre stanovanjska vrata, in za steklom v kuhinjskih se pokaže nekaj rdečega, pritisne na kljuko — in pred nami, ki pridno luščimo fižol, premočena obstane žena-mati. Zasmili se nam, a kar oddahnemo se, da je prišla.

“Pa teta Anči?”

“Ni je bilo. Čakala sem jo pri vseh treh avtobusih, celo uro sem stala tam — in potem sem šla.”

“To je pa vendar od sile!” vzkupim. “Zadnjič tisti moj fant, in danes teta Anči! Ta komedija se mora jenjati! Ali nas bo res že vsak tepec imel za osla?”

Preoblečena se žena podviza k štedilniku in začne kuhati mineštro. Jaz ji pomagam, zakaj dva prijatelja sta ko utrjeno mesto.

“Računala sem, da teta Anči prinese meso in da bom mineštri naredila zrezke. Mineštra sama bo premalo; saj poznaš fante.”

Kako jih ne bi poznal! Kadar je dež, nimajo dna.

“Poglej, kupil sem slive. Naredimo cmoke! Bolj mi bodo tekneli naši slivovi cmoki ko zrezki tete Anči.”

Privolila je; dva prijatelja enega srca sta nepremagljivo mesto.

"Epidemija obiskov nam žre kri, treba jo bo kako ustaviti," pravim, ko se cmoki tresejo in prerivajo v kropu. "Tako so se razpasli, da ni več ničemur podobno."

"Le kako jih boš zaustavil? Saj imajo naši znanci isto pokoro, če ne še večjo. Mi vsaj prenočnikov nimamo. Moral bi slišati gospo Matučevo, kako benti, ko pere rjuhe, ki jih je gostom za tri noči pogrnila po tleh!"

"In če bi začeli graditi obrambni jez mi? Sklenimo dve stvari: prvič — da ne pojdemo več nikogar nikamor čakati; drugič — da ne bomo več nikogar vodili po trgovinah. Če kdo pade v hišo, naj pač v božjem imenu pade! Dobrodošel, posebno če je iz zahodnega sveta. Naj le pride, da si kaj potožimo in se vzajemno potolažimo — in srečno pot, krščanska duša! Nas je veliko družina, pri nas je veliko dela. Mi smo lahko eletrični, saj za nas, žal, ne skrbi socialistična država onkraj Frnetičev."

Žena me pogleda — in v njenih očeh berem, da soglašala z mano.

Boj novi epidemiji je napovedan! Bog daj srečo!

"Kosilo je na mizi," zakliče naša gospodinja.

Najmlajšemu je treba to večkrat — in vsakič glasneje — ponoviti, preden se odtrga od novega zvezka, kamor je že začel pisati novo razpravo. Odkar je opustil poezijo ter popisal pasje pasme,

gobe in domače ptice, mu gre le še šport po glavi. Zdaj je po judu odkril meni povsem nepoznano vrsto; s prve strani zvezka se blišči naslednji uvod:

"KARATÉ

For You

Uvod

To delo bo obsegalo 21 načinov v stilu karaté. To je pa zelo nevaren način obrambe, ker nasprotnika lahko ubiješ. Zato se s prijateljem previdno uči ta stil! — — — Pisatelj — prevajatelj."

Dež je prešel, na vso moč pritiska sonce. Po obedu bomo tisto perilo še enkrat obesili. Neutrjena zaradi neprihoda tete Anči ga bo žena do večera lahko še polikala. Jutri je namreč Jernejevo, naš farni praznik.

Ko daje žena najmanjšemu ("da bo prej zrasel") še tretji dodatni cmok na kroznik, zapoje zvonec. Vsi se spogledamo.

Prišla je teta Anči . . . obilita z žarom zmagovalja.

"Končno sem vas vendarle našla! Ste pa tudi tako na skritem! Veste, želeli smo videti kaj več sveta in je avtobus ubral daljšo pot. Potem pa me je zadržal dež. No, da sem vas le našla!"

Vse naše delovne načrte za popoldne odpihne veter, saj je ko na dlani, da pojde žena (v drugi obleki) še enkrat v Trst — za vodnico po trgovinah.

Vročina se mi zviša na osemtrideset, a za v posteljo nisem.

MALO TEGA, MALO ONEGA

Janez Primožič

Tri o potrpežljivosti

MESEC JUNIJ ALI ROŽNIK ima najdaljše dni v letu. Narava se koplje v soncu in cvetnem razkošju. Seveda velja to za svet severne poloble. Učeni stari Rimljani so ta mesec posvetili boginji z imenom Juno, zaščitnici ženskega spola in zakonskih zvez. Od tod ime Junius.

Stara slovenska navada je, da se v tem mesecu zažigajo kresovi po gorah in gričih. Ti kresovi so sčasoma dobili raznovrsten simboličen pomen, njih prvoten pomen pa najbrž ni nič drugega kot podzavesten znak veselja nad poletnim soncem in njegovo močjo v živi naravi.

Pri imenu za mesec julij nam pohiti misel na staro rimsko zgodovino. Mesec je dobil ime po velikem rimskem vojskovodji in državniku Gaju Juliju Cezarju, ki ga je znani Brut zabodel leta 44 pred Kristusom. Cezar je bil tudi velik zvezdoslovec in je napisal več astronomskih knjig. Seveda vemo o njem tudi to, da je prav on uvedel nov, po njem imenovan: julijski koledar. Za njim ga je doslej popravil samo še papež Gregor XIII.

Človek je na novo prepleskal steno, pa je vedel, da bo treba dodati še drugo plast barve. Zato je mirno počakal, da se je prva barva posušila, nato je dodal še drugo plast. Bil je potrpežljiv.

Nedeljski ribič je stal ob reki in držal trnek v vodi. Uro, dve, pet — nič se ni zganilo. Poleg njega je ves čas ležal tujec in venomer gledal, kdaj se bo vrvica stresla. Končno ga ribič vpraša: Ali vi tudi ribarite? — Oni je odgovoril: O, jaz pa ne. Nisem toliko potrpežljiv.

Starec je šel k zdravniku in potožil: Doktor, spomin izgubljam. — Doktor: Ste pač stari. — Starec: Včasih vidim v zraku črne kroge. — Doktor: Ste pač stari. — Starec: Noge se mi tresejo in težko diham. — Doktor: Ste pač stari. — Starec: Nikar me ne jezite, doktor, prišel sem po zdravlila. Izgubljam potrpežljivost. — Doktor: Ste pač stari.

MALO DIALOGA S "50 KLUBOM"

Urednik

"50 Club" — klub petdesetih — 50 Victoria Street, Potts Point, N.S.W., je do neke mere v slovenskih rokah. Razpošilja okrožnice v angleškem jeziku. V najnovejši smo brali nepričakovano mnenje kluba o katoliški Cerkvi. Objavljamo ga dobesedno v angleščini, nato prevedbo v slovenščino skupno z našim mnenjem o njihovem mnenju: dialog!

CATHOLICS FOR PEACE

Prominent news space was given recently to a meeting of "Catholics for Peace" at Sydney's St. John's College.

In attendance were many priests and nuns, and those atheists who are suddenly concerned about the Catholic Church and its role in the fight for peace.

Now, at last we cannot blame only those Anglican Bishops and Jewish rabbis of going "Vietnik".

We should not be afraid to criticize any church if the security of Australia is in question.

We are not afraid to say that infiltration from the left into the Catholic Church is nothing new. The Ecumenical Council itself, is a trend to the left.

The Italian Communist press is constantly praising the Council and the late "good Pope John".

We are sure that every sincere Catholic will open his eyes and agree with us that the Catholic Church should not go beyond the teaching of morals and dogmas and give opinions on economics and peace prospects.

We also hope that these "Catholics for Peace" will not be taken too seriously by other Christians.

Naše mnenje o njihovem mnenju

1. Izredno pozornost je posvetil dnevni tisk te dni nekemu zborovanju, ki so ga sklicali "Katoličani za mir" v sydneyški visoki šoli St. John's College.

Nam samim ni prav preveč ljubo, da so "katoliške" novice dandanes tako zelo uporabne za objavljanje v svetnem tisku. Dostikrat so nekam čudno pobarvane. Pa pomagati skoraj ne moremo.

2. Udeležili so se zborovanja mnogi duhovniki in nune, pa taki ateisti, ki so se nenadoma začeli zanimati za katoliško Cerkev in njeno vlogo v boju za svetovni mir.

Z duhovniki in nunami skupaj je bilo tudi lepo število laikov. Koliko je bilo med njimi ateistov, ni lahko reči, ker niso imeli posebnega znaka kot taki.

3. Zdaj, končno, ne moremo več grajati le tistih anglikanskih škofov in judovskih rabinov, da so postali "Vietniki".

Zakaj "končno"? Saj nam malo pozneje poveš, da infiltracija levece v katoliško Cerkev ni nič novega!

4. Ne smemo se bati kritiziranja katere koli cerkve, kadar gre za vprašanje varnosti Avstralije.

Imate popolnoma prav. Le to bi bilo želeti, da vsako zadevo poprej dobro preštudirate, preden jo kritizirate. Dokler sami ne veste, o čem govorite, bo kritika slaba.

5. Ne bojimo se izjaviti, da levičarska infiltracija v katoliško Cerkev ni nič novega. Sam vesoljni koncil je bil obrat na levo.

Koncil je o svojem delu izdal cele knjige in dolgo vrsto pomembnih odlokov. Katere njegove izjave kažejo, da je napravil obrat na levo? Dajte nam jih nevesti! Koliko njegovih odločb ste vsaj prečitali, če že ne preštudirali?

6. Italijanski komunistični tisk je poln hvale o koncilu in rajnem "dobrem papežu Janezu".

Koncil in "dobrega" Janeza hvalijo tudi desničarji vsakovrstnih baž. Je res čudno, da sta mogla tolikim ustreči. Vsem seveda le nista, pa iz tega ne sledi, da sta zavila na levo. Sir Cilento, "boter" Kluba 50, je prav te dni napisal v A.I.N.R. dolg članek v prid Arabcem in v grajo Judom, pa se je tako znašel v objemu z g. Kosyginom v Moskvi. Iz te slučajnosti ne bomo zaključili, da je boter Cilento napravil obrat na levo in z njim — 50 Club.

7. Ne dvomimo, da bo vsak iskren katoličan odprl oči in se strinjal z nami, da naj katoliška Cerkev ostane pri dogmah in morali in ne izraža svojega mnenja o gospodarstvu in vprašanjih svetovnega miru.

Tudi mi o tem ne dvomimo. Dvomimo pa, da bi "50 Club" mogel točno pokazati katoliški Cerkvi, kje se neha morala in kje se začne gospodarstvo ter vprašanje svetovnega miru. Cerkvi se še vedno zdi, da te reči segajo druga v drugo. Poučite jo bolj na drobno!

8. Tudi upamo, da "Katoličanov za mir" ostali kristjani ne bodo vzeli prehudo resno.

Mi celo upamo, da nihče, ki bo to bral, ne bo vzal prehudo resno objav "50 Cluba", niti ne našega dialoga z njim.

O SVOBODI VESTI IN VERE

O TEM PREDMETU JE PREDAVAL v Rimu na zborovanju teologov z vsega sveta ameriški jezuitski teolog J. Murray. Svoboda vesti in vere je bila domala soglasno sprejeta na koncilu VATICANUM II pred par leti. Kaj pomeni to v našem praktičnem vsakdanjem življenju?

Poročevalec o predavanju ameriškega jezuita piše: Predavatelj je pokazal vso zapletenost tega problema. Koncilski očetje so se bavili s to zadevo skozi vsa štiri zasedanja. Koncilska izjava o svobodi vesti in vere je pa še vedno predmet zelo nasprotujočih si mnenj. Enim je najodličnejši, drugim najpogubnejši dokument. Na podlagi tega koncilskega dokumenta je predavatelj navedel tri dokaze, oziroma temelje, na katerih sloni svoboda vesti in vere:

1. Prvi temelj je človekova narava sama. Kakor hitro se človek zave svoje eksistence, začuti v sebi nagon, da išče resnico. Do resnice se skuša prikopati v naravnih in nadnaravnih rečeh. Že njegova narava mu nalaga dolžnost in mu daje pravico, da skuša dognati resnico tudi v verskih — re-

ligionih — zadevah. Filozofi pravijo: to je "ontološki" temelj.

2. Drugi temelj je psihološko-moralne narave: vrhovno merilo v človekovem delovanju je njegova vest. Vest mu narekuje, kaj je prav in kaj je napak. V nobeni reči ga ne sme kdo siliti, da dela proti svoji vesti, tudi v verskih zadevah ne.

3. Tretji temelj je sociološke narave: dostojanstvo človeške osebe omejuje pravice javnih oblasti. Nobena človeška oblast nima pravice omejevati človeka ali mu ukazovati, kakšno naj bo njegovo versko prepričanje. Če kdo širi versko zmotno, je to seveda vsega obžalovanja vredno, toda če mu tako narekuje njegova vest, nima nihče pravice prisiliti ga k molku. Če se ne da prepričati, prisiliti ga — nimaš pravice.

Zaključek iz teh načel: nobena javna politična oblast in noben poedinec ne sme s silo preganjati ljudi, ki po svoji vesti sledijo takemu ali drugičnemu verskemu prepričanju. Še več: Dolžnost javne oblasti in vseh nas poedincev je, da te pravice branimo, ako treba. Javni blagor človeške družbe je brez tega nemogoč.

ZA SESTRSKO HIŠO V SYDNEYU

V juniju smo prejeli nadaljnje darove za sestrski samostan v Sydneyu. Objavljamo jih darovalcem v hvaležno priznanje, ostalim pa v posnemanje:

\$50.00 Neimenovan; \$7.00 Gertruda Korotančnik; \$6.00 Viktor Cucek; po \$5.00 družina I. Kobal, dr. Franc Puc; \$3.00 Anton Laznik; po \$2.00 Fred Breznik (Matrville), Marija Kogovšek, Alojz Lupša, Matija Okorn, neimenovana; po \$1.00 Norma Kogovšek, Pavle Mikec, Margaret Simonka. — Bog plačaj vsem skupaj z nebeškimi darovi, ki presegajo vsako zemeljsko plačilo. Naše dobre sestre v Melbournu bodo zopet opravile uro molitve za vse dobrotnike. Tudi sveta maša v Sydneyu bo opravljena v isti namen v teku julija.

Ker smo stopili v drugo polovico leta, naj omenim, da je na banki dne 30.6. točno \$4500.00. Obresti za to polletje bodo tudi nekaj prinesle. V "Rafaelu" za junij boste brali, da sem nastavil cilj, da do konca leta dosežemo vsoto šest tisoč. Če bodo novi darovalci priskočili, bo ta vsota ne samo dosežena, ampak presežena! Pokažimo, kaj zmoremo, če skupaj držimo! — P. Valerian.

Misli, July, 1967

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

Edvard John Mezgec, Dickson, A.C.T. Oče Bruno, mati Mary r. VanDeheuvel. Botrovala sta Aleks in Sabina Sklepčič — 16. 4. 1967.

Marija Ana Šešerko, Chifley, A.C.T. Oče Rudolf, mati Božena r. Vučkovič. Botrovala Stanko in Tončka Heric — 16. 4. 1967.

Boris Pavel Kobal, Rydalmere. Oče Ivan, mati Franciška r. Pavlovec. Botra Franc in Berta Kobal sta bila zastopana po namestnikih Vinku in Adrianu Kobal — 28. 5. 1967.

Jože Rede, Bondi Junction. Oče Jože, mati Marija r. Šebalj. Botra (v domovini) Franjo in Anka Šebalj, zastopana po Jožetu in Luciji Košorog — 11. 6. 1967.

Marija Brodnik, Corrimal. Oče Alojz, mati Barbara r. Rajk-Cajnar. Botrovala Anton in Ivanka Šimec — 11. 6. 1967.

Kevin Thomas Klinar, Cabramatta. Oče Tomaž, mati Vida r. Fideršek. Botrovala Jože in Ana Petek — 17. 6. 1967.

Robert Branko Šavli, Condell Park. Oče Franc, mati Greta r. Batič. Botra Angel Batič in Marija Volarič, zastopala sta ju Janko in Teja Bavčar — 25. 6. 1967.

MED JUDI IN ARABCI

Janez Primožič

BLIŽNJI VZHOD SE TUDI PO KONČANI kratkotrajni vojni med Judi in Arabci drži na sebi svetovno pozornost. Bližnji Vzhod — pod to besedo razumemo dežele, ki leže ob vzhodni obali sredozemskega morja: Izrael, Lebanon, Sirija, Jordan, deloma tudi Egipt in Saudi Arabija. Vendar se Egipt že prišteva med vodilne afriške države, Saudi Arabija pa pripada Prednji Aziji.

Vsa pravkar imenovana ozemlja so bila pred prvo svetovno vojno pod oblastjo carigradskega paša, torej deli tedanje Turčije. Svetovna vojna je to nekdanj tako močno državo razbila, na Bližnjem Vzhodu so nastale nove države, deloma samostojne, deloma pod pokroviteljstvom Francije in Anglije. "Narodnost" vseh teh držav je silno mešana, saj nam je znano iz zgodovine, da so se že davno pred Kristusom tu križali interesi najrazličnejših, zlasti trgovskih ljudstev treh kontinentov. Prav tako je mešana vera. Judje imajo v Palestini od nekdanj svoje svete kraje, pozneje so jih dobili kristjani, nazadnje mohamedani. Preko teh ozemelj je širil svojo vero Mohamed in za njim njegovi nasledniki in tako se je islam razširil preko vse prednje Azije, severne Afrike, politično vasj si je podvrget tudi Španijo.

V naših časih je največja ovira miru v tem delu sveta na novo ustvarjena judovska država — Izrael. Ponovimo na kratko, kako je do nje prišlo.

Gibanje za obnovev judovske države v Palestini se je imenovalo "sionizem" — po hribu Sion — in sega precej nazaj v čase pred prvo svetovno vojno. Dozorelo je to gibanje dne 2. novembra 1917, ko je angleški zunanji minister Balfour izdal listino z obljubo, da bo po vojni taka država res ustanovljena. Voditelji sionizma so se na obljubo zanesli in jo zadovoljstvom sprejeli. Toda v resnici je prišlo po vojni do "Izraela" pod angleškim pokroviteljstvom ali mandatom. Judje se s tem niso zadovoljili, dane obljube niso mogli pozabiti. Začeli so na vse mogoče načine rovariti proti Angležem. Ti so spoznali, da Judov ne morejo več krotiti, pa so svoj mandat vrnili Združenim Narodom. Judje niso čakali kakih novih odločitev, dne 14. maja 1948 so slovesno oklicali samostojno državo Izrael, ki jo je daljni svet hitro priznal, zlasti Amerika in Sovjetija. Nikakor pa niso mogle na samostojno judovsko državo pristati arabske deže-

le. Imele so in še danes imajo Jude za vsiljivce, ki so Arabcem ugrabili davno poseljeno ozemlje. Očitati so Judom, da gibanje za samostojno izraelsko državo ni nastalo v Palestini, ampak daleč neke v zunanjem svetu, kaki jeruzalemski Judje niso imeli takih "sanj" sami od sebe. Arabske države so se takoj spravile nad Izraela, da ga uničijo, toda judovska obramba jih je odbila. Do kakega miru pa ni moglo priti.

Posegli so vmes Združeni Narodi in vsilili med globoko razprtima strankama nekako premirje, ki je bilo bolj na papirju kot v renici. Obmejne praske so se nadaljevale, zakaj tehnično sta bili obe stranki še v vojni, ker do mirovnih pogajanj ni prišlo. Odkrita vojna je spet izbruhnila v oktobru 1956. Izraelska vojska je zasedla Sinajski polotok in skoraj dosegla sueški prekop. Prihitele so angleške in francoske čete, da zavarujejo prekop za mednarodno plovbo, Združeni Narodi naj pa ustavijo prelivanje krvi. Izraelcem, Angležem in Francozom je šlo menda v prvi vrsti za to, da se znesejo nad egiptovskim Nasserjem, ker je nekaj poprej sueški kanal podržaval.

Združeni Narodi so mogli držati sovražni stranki ločeni le tako, da so med njiju postavili lastne čete in jih tam vdrževali. Brez te obmejne mednarodne "straže" bi sovražni ogenj vsak čas spet vzplamtel. Toda letos 19. maja je Nasser zahteval, naj se ta straža umakne, in tajnik U Thant je zahtevi ustregel.

Od tu naprej so dogodki tako sveži in znani, da jih ni treba na tem mestu obnavljati. Težko je upati, da bi se Judje in Arabci kdaj med seboj pogovorili in pomirili. Prav tako je težko upati — ali pa še teže — da bi kakšne "velesile" mogle narediti mir in sporazum med njimi. Preveč "kramarskega" mišljenja bi bilo v njihovem posredovanju — ne gre jim toliko za resnično pomirjenje, še manj za pravi blagor tam živčih ljudi. Zapadnjaki imajo v mislih petrolej, ki je največje bogastvo arabskih dežel, Sovjetija pa izhod v topla morja. To je bila že stara politika carske Rusije, pa je tudi boljševikom zašla v meso in kri.

PONOVITE NAROČNINO!

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

Akcija za Dom

vljudno vabi na:

DOMACE KOLINE

v soboto 12. avgusta 1967 ob osmih zvečer
Masonic Hall, GUILDFORD
(vogal Kane in Calliope Sts.)

— ★ —

Postregli bomo s krvavicami, pečenicami, kislim zeljem, i.t.d.

Občni zbor

V soboto 1. julija je imelo naše društvo letni občni zbor. Člani so se seznanili z uspehi in neuspehi društvenega dela v preteklem letu. Občni zbor ni le obračun odbora članstvu. Na njem podajo poročila tudi odseki, ki sicer delujejo kot samostojne organizacije.

Zelo zanimivo in važno je bilo poročilo o delu **Akcije za Dom**, ki je po treh letih dosegla vsoto \$6.400. Člani Akcije upajo, da bodo imeli da LET-NEGA PLESA, ki bo 22. julija, že \$7.000.

Izredno zadovoljiv odmev je našla zbirka za **hišo slovenskim sestram**, ki jo v okviru Karitas vodi pater Valerijan Jenko. Pater je izrazil upanje, da ga rojaki ne bodo pozabili in bodo še ostali dodali svoj delež za skupno potrebo.

Pevski zbor "**Škrjanček**" je še vedno poln živ-

ljenja, četudi sta dva "**Škrjančka odletela**" preko morja. (Kdo bi si mislil, da smo prinesli s seboj v Avstralijo naše ptice selivke!)

Igralska družina v preteklem letu ni nastopila z igro, ker ni bilo mogoče najti primerne igre, predvsem pa igralcev. Morda bo letošnje leto uspešnejše.

Slomškovi šoli v Cabramatti in Paddingtonu imata reden pouk. Izražena je bila želja, da bi imeli pouk tudi v Leichhardt.

Občni zbor je sklenil, da bo društvo po svojem zastopniku pozdravilo slovenskega novomašnika v Sydneyu in pozvalo člane, naj pri slovesnostih nove maše pomagajo in sodelujejo.

Izvoljen je bil sledeči odbor:

Predsednik: J. Čuješ

Podpredsednik: A. Peršič

Tajnica: A. Vodopivec

Blagajnik: V. Ovičaj

Kulturni ref: L. Košorok

Ref. za članstvo: F. Velenčič

Ker bo naše društvo v letošnjem letu praznovalo desetletnico obstoja, bomo gledali, da idejo društva čimbolj razširimo in dvignemo število članstva vsaj na 200. (Letos je imelo društvo 147 članov).

Vse člane prosimo, da čimprej poravnajo članarino za leto 1967-68. (50 c.). Kdor želi postati član, naj piše na naslov tajnice: **91 Portland St. CROYDON PARK, NSW**, in priloži \$1.00 (za vpisnino in članarino).

Odbor SDS

S.D.S. AKCIJA ZA DOM

vabi na

TRETJI LETNI BALL

V SOBOTO 22. JULIJA 1967 OB 8h ZVEČER

RECEPTION HALL "BLUE BIRD", LOUNGE, 75 ENMORE ROAD, ENMORE, N.S.W.
ŽENSKI PLESNI ORKESTER — VEČERJA — ZABAVNI PROGRAM

Cena \$ 4.00.

Preskrbite si pijačo.

Obleka: Večerna!

OTROKOM VSTOP V DVORANO NI DOVOLJEN!

Za nadaljnje informacije glej "Misli" v juniju!!

AKCIJA ZA DOM — SYDNEY

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: 31-3655

Službe božje

- Nedelja 23. julija** (četrti v mesecu)
Sydney (St. Patrick) ob 10:30
Villawood (Gurney Rd.) ob 10:15
HAMILTON (S. Heart Ch.) zvečer ob 6.
- Nedelja 30. julija** (PETA v mesecu):
Leichhardt (sv. Jožef) ob 10:30
PADDINGTON (St. Francis) nova maša pop.
ob 2.
- Nedelja 6. avgusta** (prva v mesecu):
Blacktown (stara cerkev) ob 10:30
Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30
- Nedelja 13. avgusta** (druga):
Sydney (St. Patrick) ob 10:30
WOLLONGONG (St. Francis Home) ob 4.45
- Torek 15. avgusta** (VNEBOVZETJE MARIJINO):
Sydney, St. Patrick, ob 8 zvečer

OPOZORILO

HAMILTON — NEWCASTLE: Namesto na peto nedeljo v juliju bo pri vas slovenska služba božja teden poprej: 23. julija ob 6 zvečer Za peto nedeljo ste vabljeni v Paddington na novo mašo.

CANBERRA: Pri vas bo odslej slov. služba božja (tretjo nedeljo v mesecu) točno ob 6. pop. torej 15 minut bolj zgodaj (St. Mary's, Braddon) — Kdor od vas bi želel potovati na novo mašo 30. julija s skupnim busom, naj se javi g. Faležu za rezervacijo. Tel. 81-2445.

K MOLITVI ZA DOMOVINO!

V nedeljo 6. avgusta, prvo v mesecu, bo spet skupna molitev ob 2. popoldne za domovino v znani kapelici sv. Frančiška v Paddingtonu. Prijazno vabljeni!

Ker bo to komaj teden dni po novi maši istotam, bo namen molitve za več duhovniških poklicev med Slovenci doma in drugod po svetu.

NOVA MAŠA V PADDINGTON

P. Valerijan

1. NOVA MAŠA je redkost — imeli jo bomo v Paddingtonu v nedeljo 30. julija ob 2. popoldne. Vabljeni vsi iz velikega Sydneya, Wollongonga, Newcastlea, Canberre. Z lepo udeležbo bomo pokazali novomašniku, g. Edvardu Sedeviču, da spoštujemo duhovniški poklic in se veselimo vsake nove maše.

2. Zbirali se bomo malo pred 2. uro na dvorišču med šolo in cerkvijo sv. Frančiška na Oxford St., nasproti Jersey Rd. Skušajte priti pravočasno.

3. Zelo si želimo lepe udeležbe otrok, ki naj iz novomašnikovih rok prejmejo sv. obhajilo Spoved naj opravijo v soboto poprej kjerkoli. Sv. obhajilo naj dodenejo "duhovnemu šopku" kot je bilo zanje objavljeno v angleščini v junijskih MISLIH. Upamo, da so si otroci (s starši vred) lepo misel vzeli k srcu. Prav tako se sv. obhajilo priporoča odraslim.

4. Posebej vabimo k udeležbi narodne noše. Naj nobena ne ostane neporabljena ta dan. Vsej slovesnosti bodo dodale veliko pestrost.

5. Po cerkvenem pravilu pojdemo v dvorano za osebno srečanje z novomašnikom. Na odru bo kratek nastop otrok, nato skromen prigriček za vse.

Še nekaj pripomb.

1. G. Edvard bo posvečen v duhovnika v St. Mary's katedrali v soboto 22. julija ob 8.30 popoldne. Posvečeval bo kardinal Gilroy. Obredi posvečevanja so globoko pomembni. Spadajo med najlepše in najstarejše obrede v krščanskem bogoslužju. Imamo lepo priložnost, da se udeležimo tudi tega svetega opravila tisto soboto popoldne. Vabljeni!

2. Priporočamo vsem, da bi opravili tridnevno za duhovniške poklice v dneh 28, 29. in 30. julija po domovih. Pri večerni molitvi dostavite posebno prošnjo, ki jo najdete natisnjeno v RAFAELU.

3. Bodimo pozorni na poseben obred v Paddingtonu pred vstopom v cerkev. Po starem običaju bo mati novomašnika pokrižala na čelu, nato ga bo pozdravila "družica" in mu podala križ s šopkom. Med sprevedom k oltarju bodo pevci zapeli novomašno himno, novomašnik bo poklical Svetega Duha, nakar se bo pričela peta sv. maša v slovenščini. Med mašo bo kratka pridiga v slovenščini in angleščini.

NOVI MAŠNIK, BOD' POZDRAVLJEN

V SOBOTO 22. JULIJA OB DEVETIH zjutraj bo v sydneyški katedrali posvečen v duhovnika naš rojak *g. Edvard Sedevecič*. Naslednji dan bo zapel novo mašo v domači fari: Narrabeen. V nedeljo 30. julija jo bo ponovil v Paddingtonu za Slovence v Sydneyu in okolici.

Naš novomašnik Edvard Sedevecič je sin slovenskih staršev. Rodil se je 31. marca 1941 v Mona Vale blizu Sydneya. Starša: Alojzij in Ida r. Fabjan sta prišla v Avstralijo iz vasi Breg v župniji Banjščice na Goriškem leta 1939. Danes to župnijo upravlja duhovnik iz Lokovca. Planota Banjščica je zelo znana iz prve svetovne vojne po hudih ofenzivah.

Oče Alojzij je umrl v Avstraliji leta 1949. Mladi Edvard je do 4. razreda obiskoval državno šolo v Mona Vale, nato je prestopil v katoliško v Narrabeenu. Tukaj je začutil duhovniški poklic. Srednješolsko izobrazbo je nadaljeval pri šolskih bratih v Manlyju. Čeprav se mu je stavilo na pot mnogo zaprek, je vztrajal pri svojem sklepu in nastopil modroslovné študije v semenišču Springwood, Blue Mountains. Po štirih letih se je lotil bogoslovnih nauk v velikem semenišču v Manlyju: St. Patrick's College.

Po novi maši se bo vrnil v Manly, kjer bo ostal da konca leta. Prihodnje leto bo še obiskoval dušno — pastirski tečaj pri sv. Benediktu, Broadway, nato ga bodo nekam poslali za kaplana, ker je nadškofijski duhovnik. Vendar upamo, da nova maša ne bo njegov zadnji stik s slovenskimi rojaki, lahko bo tudi pozneje ostal z nami povezan in marsikaj storil v blagor našim ljudem.

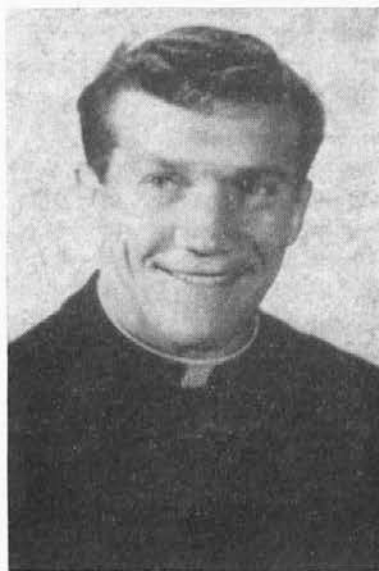
Prvi slovenski novomašnik v Avstraliji

Pred nekaj dnevi sem pregledoval imenik duhovnikov v Avstraliji in Novi Zelandiji. Hotel sem se prepričati iz natisnjenih imen, če je res Edvard Sedevecič prvi naš novomašnik. Nobenega imena nisem našel, ki bi bilo vsaj približno podobno, da je slovenskega izvora. Če ga danes ni, ga gotovo tudi v preteklosti ni bilo. Torej je Edvard zares prvi.

Ko slišimo ali beremo besedo "prvi", nehote pomislimo: ali tudi edini? Kje je drugi, tretji, četrtni...? Ali bolje: kdaj pride drugi, tretji...?

Ali je dovolj samo reči: Bog ve — Bog daj?

Ni dovolj! Mi sami moremo in tudi moramo k temu pripomoči. Vsaj nekoliko mi vsi, največ pa verni starši. Vsi moramo visoko ceniti duhovniški poklic in imeti v časti družino, ki daruje

sina ali hčer Bogu, njega kot duhovnika ali redovnega brata, njo kot redovno sestro — nuno. Za krščanske starše pa posebej nekaj misli:

1. Ne upamo si pričakovati duhovniških in samostanskih poklicev iz družin, ki ne živijo po veri.

Oče in mati sta prva in poglobljena gojitelja duhovniškega poklica v fantičih, sestrskega v dekličih. Če opazita, da je v kakem otroku klica tega poklica, ni dovolj samo, da "nimata nič proti" podpirati je treba rast te klice, negovati jo z vso ljubeznijo. Veliko odgovornost si nakopljejo starši, ki z brezbriznostjo ali odsvetovanjem v otroku zamore božji poklic.

2. Čeprav je vse to prva naloga staršev, si je vendar kaj težko misliti, da bodo zrasli duhovniki iz otrok, ki ne hodijo v katoliške šole. Šola je tu zato, da dopolni otrokovo vzgojo z družini. Katoliškim družinam more v to služiti pač le katoliška šola.

3. Ne imejte za "preživel" vero naših staršev, da je otrok v družini dar božji. Ne samo prvi, prav tako drugi, tretji, vsi! Le kjer vlada v domu tak duh, smemo upati, da bo kdo v družini zaslišal božji poklic in ga bosta starša z ljubeznijo v otroku gojila.

Toliko posebej za starše. Ostane pa neomajna resnica, da moramo vsi imeti pri srcu duhovniške poklice. Zato moramo tudi pridno zanje moliti.

AUSTR. CAPITAL TER.

Canberra, ACT. — Za našo Canberro verjetno veste že tudi vsi najnovejši naseljenci v Avstraliji. Tudi veste, da je Canberra glavno mesto celokupne Avstralije. Je zelo moderno, vendar se tudi tu najde kaj podobnega, kot je ljubljanska "Sibirija". Večina prebivalstva ne spada v "gornje razrede". Smo delovni ljudje in se borimo za tiste cente od plače do plače. Mesto se širi na vse strani, največ menda zato, ker ministrski predsednik hoče imeti vse vladne nastavljenke kar najbolj pri roki. Podoba je, da bo v nekaj letih vse mesto pokrito s samimi "departmenti". Širijo se pa tudi predmestja: Woden Valley je že zavzet, pravkar so pa začeli graditi v Belconnenu, ki bo verjetno po velikosti nekak Hobart. Vseh Canberrčanov nas je že nad 100,000, pa pravijo, da bomo narasli na 200,000. Menda niso le sanje. Slovencev ni veliko, pa tudi nadaljnjih ne dobivamo, razen nekaj samcev. Imamo pa dobro uspevačo družstvo in v načrtu je Slovenski dom. Vse to pišem zato, da rojake lepo povabim na **Zimski ples**, ki bo v soboto 12. avgusta v Harmonie Clubu, Narrabundah, ob cesti, ki drži v Coomo. Drži pa tudi iz Coome, zato naj tudi od tam pridejo pogledat, kako pri nas uprizorimo Snowy Mountains. — **Jože Maček.**

NEW SOUTH WALES

Smithfield. — Nekoliko se nam je zakasnila poravnava naročnine za MISLI in daru za SKLAD, pa pozabili nismo. Kako bi mogli pozabiti, ko nas list tako redno obiskuje in prinaša toliko zanimivega in poučnega branja. Samo Bog daj, da bi nam list mogel še mnogo let redno prihajati, saj se vsake številke iz srca razveselimo in vsaka beseda v njem nam je draga. Pomisliti moramo, da je vse to v tujini, zato je še toliko več vredno. Človek bi komaj pričakoval, da je tak mesečnik med nami mogoč. Naj živi mnoga leta! — **Družina Zeks.**

Concord. V junijski številki MISLI sem si delo podčrtal dva stavka, enega v Tipkariji p. Bazilija, enega v članku iz Argentine na strani 163. Oba omenjata potrebo novih skupnih načrtov za blagor naših ljudi v tujini. P. Bazilij bi rad imel dom za zapuščene stare matere, pisec v Argentini pa dom za "izgubljene samce". Koliko imajo v

Melbournu že pokazati uspešnega dela za skupnost, vemo vsi, če le hočemo vedeti, pa še na več mislijo. V Argentini je pa kar zapisano: "... smo spravili skupaj toliko domov, med katerimi so nekateri kar razkošni, **če smo spravili skupaj težke milijone . . .**" Vidite, kar o milijonih govore, pa o tistih, ki so že skupaj, in še niso zadovoljni. Še več hočejo. Pri nas pa slišim, ko ljudje berejo o siromašnih stotačkih, ki jih s težavo zbere kdo za našo skupnost, da potem pravijo: zakaj zmerom kdo berači in zbira za to in za ono? Zakaj nas ne puste pri miru? Vsak zase naj skrbi, potem bo že tudi skupnost preskrbljena. Jaz mislim, da ni treba preveč navduševati naše ljudi, da naj vsak zase skrbi, še preveč večina skrbi zase. Več ne bom zapisal, če sem komu krivico naredil, naj se oglasi. — **Pepe Metulj.**

Berala. Sem še precej nov naročnik, ker nisem dolgo v Sydneyu, MISLI pa preberem v celoti. V junijski številki sem naletel na omembo p. Bazilija, kaj sta iznašla rojak Janez Zemljčič in njegov sodelavec Zlatko Tomas. Poročilo pravi, da se jima je posrečilo "spajkati" ali zvariti aluminij. Ne vem, kaj naj rečem na to. Po poklicu sem varilec. Prvi izpit sem napravil leta 1943 in sicer za varjenje vseh kovin, torej tudi aluminija. Od tega je torej 24 let. Poseben tečaj za varjenje in spajkanje aluminija sem opravil leta 1956. Mirne duše lahko zatrdim, da sem med tem časom navaril in spajkal precej aluminija in aluminijskih zlitin. V kolikor gre pri onih dveh rojakih v Melbournu za iznajdbo kake nove metode v varilski tehniki, se prav rad pridružim čestitkam, ki sem jih bral v listu. Toda v tem primeru bi želel, da bi prišla v list obrazložitev o poteku tega dela in v čem je novost, ker sicer je to že stara metoda dela. Seveda se mi zdi zanimivo tudi to, da ima tudi Janez rodbinsko ime Zemljčič, jaz pa tudi, le krstno ime imam drugačno. Pozdrav vsem! — **Ludvik Zemljčič.**

VICTORIA

Newborough. — Jaz sem že dolgo med tistimi rojaki v Avstraliji, ki radi berejo MISLI in redno pošiljajo naročnino, pa tudi dar za SKLAD. Pa ne samo to. Tudi hvaležni smo patru uredniku za ves trud in lepo branje, ki ga nam mesec za me-

WESTERN AUSTRALIA

Perth. — Zelo malo je pripravnih prilik, da se Slovenci v Zapadni Avstraliji zberemo v večji skupini. Pred nekaj tedni je pa le prišla taka prilika in mnogim je bila v prijetno iznenadenje. Rojaka Vlado Racman in njegova boljša polovica sta zdrava, srečna in zadovoljna slavila srebrno poroko. Povabila sta veliko prijateljev, da so se z njima poveselili in jima čestitali. Miza je bila obložena z dobrotami, na najbolj vidnem mestu se je bleščala števila 25 in oznanjala petindvajset let skupnega življenja, dela, skrbi in uspehov. Da je bila slovesnost bolj domača, so mladi Plesničarjevi godci zaigrali stare valčke in polke. Slavljence sta se obenem poslavljala od nas pred izletom na obisk v rojstno domovino. Tam želita še enkrat objeti staro mater in seči v roke mnogim prijateljem. Želeli smo jima srečno pot in enako srečen povratek, pa seveda vsaj še 25 let srečnih in lepih, potem pa še, kolikor jih bo Bog dal. — **Franc Plesničar.**

QUEENSLAND

Brisbane. — Na dan 1. aprila je naše društvo "Planinka" priredilo svojo s t o t o družabno zabavo, ki je dobro uspela. Že takrat nas je predsednik Anton Konda povabil na XII. redni občni zbor, ki smo se ga 17. junija v lepem številu udeležili. Slišali smo poročila odbornikov, med katerimi je blagajnica povedala, da je kljub precejšnjim izdatkom v preteklem letu le ostalo nekaj v porast blagajni. Staremu odboru smo dali razrešnico, nato smo prešli k razpravljanjem. Poudarek je bil na važnosti društvenega obstanka, zakaj splošno mnenje je, da bi se brez društva kmalu med seboj skoraj več ne poznali. Člani so na novo izvoljenemu odboru obljubili sodelovanje in vestno plačevanje članarine. To naj store tudi tisti, ki se občnega zbora niso mogli udeležiti. Novi odbor je tak: predsednik Anton Konda, podpreds. Franc Grčman, tajnik Miro Celin, blagajnica Kristina Vujica, nadzornik Frank Penko. Zborovanje je poteklo v najlepšem redu in se zaključilo z lepimi narodnimi popevkami. Pozdrav vsem — **Stanko Sivec.**

UMRLA STA V LJUBLJANI svetovno znani matematik univ. profesor Josip Plemelj, doma z Bleda, in kanonik profesor Franc Glinšek.

secem tako redno pošilja. Zdaj imam pa še nekaj dodatki vsemu temu, kar se ravno zapisal. Izraziti želim in moram veliko hvaležnost listu MISLI tudi za to, ker sem s pomočjo oglasa v MISLIH dobil svojo zelo drago in ljubljeno ženo Marico. Ni bilo veliko upanja, vsaj p. urednik mi je tako sporočil, pa se je vseeno zgodilo. Zato naj bo objavljena tudi ta moja javna zahvala Bogu in listu MISLI. — **Alojzij Golja.**

Melbourne. — Z nagajivostjo, kakor smo je vajeni pri uredniku MISLI, je hudobni mož zapisal v junijskih MISLIH pod sliko naše rastoče cerkve, kaj je p. Bazilij slišal iz "ust" počasnega polža. Ker pa cerkve ne gradi samo pater Bazilij, ampak vsi slovenski verniki v Melbourneu, naj jaz povem, da smo tiste polževe besede slišali vsi graditelji naše cerkve. Polž je svojo misel izrekel tako, da se je beseda "počasi" komaj slišala — vsaj za naša ušesa je bilo tako, zelo glasno je pa bila izrečena beseda "gotovo". Kakor smo slišali, po tem se ravnamo. Vso važnost polagamo na besedo "gotovo". Vi tam v Sydneyu in drugod po Avstraliji pa še toliko ne poslušate polža, da bi ujeli iz njegovih ust besedo "počasi", kajšele "gotovo". Sicer je pa morda res, da se polž take besede niti ne upa ziniti med vami, ha, ha! — **Zvest naročnik.**

Pascoe Vale. — "Iskanju pregovora" v pretekli številki sem našel rešitev, čeprav Pagliaruzzi ne vem pesniškega imena. Niti ne vem, da imamo Slovenci takega pesnika. Toliko sem le uganil, da morata biti srednji dve črki v tistem imenu IL, zakaj iskani pregovor se glasi: Pes, ki laja, ne grize. — Zdaj pa eno, ki je tudi malo za uganjanje. Bili so trije skupaj: župnik, pastor in rabin. Pogovor nanese na to, kako porabijo denar, ki ga naberejo pri službah božjih. Župnik pravi: Črto naredim 10 korakov proč, potem mečem nabrano vsoto v smeri črte. Kar pade onstran črte, je moje, drugo dam cerkvi. — Pastor pove:

Jaz naredim krog štiri korake v premeru, stopim vanj in poženem denar iz košarice visoko v zrak. Kar pade nazaj v krog, je moje, kar pade izven kroga, dam za cerkev. — Oglasi se rabin in pove: Jaz pa brez črte in kroga poženem denar iz košarice proti nebu. Kar hoče Bog zase, lahko vzame, kar pade nazaj na zemljo, je moje. — **Jože Grilj.**

PONOVITE NAROČNINO!

Z Vseh Vetrov

ANICA SRNEC IZ NEMČIJE piše, da nič tistega ne velja, kar je bilo o njej Z VSEH VETROV v prejšnji številki MISLI. Za Volkswagen je prevelika carina v Avstraliji, da bi ga mogla priversti s seboj. Njen sedanji tudi že komaj diha, novega pa najbrž niti Miklavž ne bo prinesel. Tudi z nemščino se ne misli postavljati tu, ko se vrne. Tam, kjer se zdaj drži, Nemci "sprechen" nicht, ampak "sie schwätzen schwabish." Kdo naj razume na primer: "Da hanne gats najn"?

TRŽAŠKI LIST MLADIKA ima med smešnicami eno, ki pove, kaj bodo prvi obiskovalci Lune iz Evrope najprej vprašali Lunarje, ko se z njimi srečajo. Anglež bo vprašal: Kako dolgo ste bili naša kolonija? Francoz: Ali ste poznali Napoleona? Italijan: Kako je pri vas z ljubeznijo? Jugoslovan: Ali imate kaj deviz?

VIŠJI PREDSTOJNIKI FRANČIŠKANSKEGA REDA z vsega sveta so imeli svoj "koncil" v Assisiju ob grobu ustanovitelja tega reda. Zborovali so več tednov in med drugim izvolili novega vrhovnega predstojnika ali generala, ki vlada red iz Rima. Izvoljen je Braziljanec p. Konstantin Koser za 6 let, nato so potrebne nove volitve. P. Koser je potomec nemških naseljencev v Braziliji. Govori celo vrsto jezikov: špansko, portugalsko, latinsko, italijansko, nemško in angleško. Slovence je zastopal v Assisiju p. Marijan Valenčak, ljubljanski provincijal, Avstralce pa p. Ambrož Ryan, Waverley, Sydney. Pri obedih sta vedno sedela skupaj in govorila po latinsko. Avstralski provincijal je baje zelo pohvalil vse tri slovenske frančiškane v Avstraliji. Čestitamo!

NAMESTO HOSTELOV, po domače barak, za nove imigrante uvaja Avstralija stolpnice s čednimi stanovanji v nekaterih glavnih mestih. Ostati bodo smeli v teh novih poslopjih le šest mesecev, v tem času si morajo sami najti stalna bivališča, ali jih bodo pa potem preselili v hostele, ki jih ne mislijo odpraviti. Za Sydney je v ta namen odločeno predmestje Randwick, za Melbourne Springvale in še nekatera predmestja.

V TRSTU SO SLOVENCI ustanovili pred časom fond "Vstajenje", iz njega vsako leto dajo denarno nagrado pisatelju najboljšega literarnega dela v prejšnjem letu. Nedavno so presojali literarna dela iz leta 1966 in se odločili nagraditi Karla Mauserja za tretji del njegove trilogije LJUDJE POD BIČEM. Tudi mi pravimo: zaslužil jo je, pa kako! Čestitke, Karel!

JANEZ POZNIČ V BUENOS AIRESU je imel govor o priliki proslave 27letnice pomorjenih protikomunističnih borcev v Sloveniji. Med drugim je rekel: Mi za te zločine ne terjamo maščevanja. Odpuščanje pa ni pozabljivost. Kako naj narod pozabi na svoje najbolj slavne, pa čeprav najbolj črne dni? Še stoletja bo narod in mi z njim črpali iz zakladnice teh žrtev za novo rast in prerojenje.

SLIKAR STANISLAV RAPOTEC PRIPOVEDUJE: Z zanimanjem sem poslušal vojna poročila s Srednjega Vzhoda, ker vse tiste kraje med Izraelom in Egiptom dobro poznam. Med drugo svetovno sem prebil tam mnogo časa. Imam neke spravljene tudi zemljepisne karte tistih krajev. Lotil sem se iskanja teh "spominkov", da bi laže sledil poteku vojne. Brskal in brskal sem med papirji, toda preden sem našel, kar sem iskal, je bilo vojne konec.

F.A.O. — FOOD & AGRICULTURAL ORGANIZATION, podružnica Združenih, Narodov, ima svoj sedež v Rimu. V sredini mesta je nastanjena v mogočnem poslopju in zaposluje kakih 3.000 uradnikov in uradnic zelo različnih narodnosti. Lepo število teh ljudi samo študira in preiskuje možnosti, kako po širokem svetu pridelati več hrane. Drugi so tam samo v nekaki šoli, potem gredo v razne dežele in poučujejo domačine v bolj donosnem kmetijstvu. Marsikje so s pomočjo teh učiteljev že obdelali za kmetijske donose cele puščave in skalovita pobočja, kjer poprej nihče ni mislil, da bi tam kaj sadil.

NAD TRI MILIJARDE LJUDI že nosi naša zemlja na svoji poti okoli sonca, leta 1900 nas je bilo še polovico manj. V dobrih 60 letih smo se torej podvojili. Po teh računih jih bo leta 2.000 že kar 6 milijard in pol. Do takrat bo treba tudi toliko več hrane, posebno če naj dobe primerne obroke tudi vsi tisti milijoni, ki že danes stardajo. Izvedenci pravijo, da je to mogoče doseči, le lotiti se je treba z vso resnostjo. Ko bi države šle rajši na to tako potrebno delo, namesto da se oborožujejo in snujejo nove in nove vojne...

VERSKA SVETIŠČA v Sveti deželi v vojni med Judi in Arabci na splošno niso veliko trpela. Bilo je le malo poškodb. Veliko je takih krajev in stavb, ki jih smatrajo za svete kristjani, judje in mohamedani. Izraelskim vojakom je bilo posebej naročeno, naj skrbno pazijo, da taki kraji ne bodo "brez velike potrebe" trpeli škodo.

VELIKO SLAVNOSTNO SVEČO je izročil škof Noa v Marquettu, sedmi Baragov naslednik na ondotnem škofovskem sedežu, ameriškim slovenskim romarjem k Gospe Sveti na Koroškem. Romanje se vrši v drugi polovici julija. Škof jim je naročil, naj svečo najprej prižgô v salzburški stolnici, odkoder je odšel pred 1200 leti med Slovence na Koroško sv. Modest, prvi škof med Slovenci, drugič naj jo prižgô na Modestovem grobu pri Gospe Sveti, nato naj jo prinesejo nazaj v Marquette in tam bo gorela na Baragovem grobu.

RADIO "DEUTSCHE WELLE" nekje v zahodni Nemčiji oddaja tudi v slovenščini, tako bremo v goriškem Kat. Glasu. Ni povedano, kje je ta postaja, verjetno v Bonnu. Oddaje so namenjene zunanjemu svetu, slovenske trikrat na teden. Obsegajo komentarje, pregled tiska, kulturne in politične novice, verske nagovore in športna poročila.

TISOČI ARABSKIH BEGUNCEV iz dežele Izraela v sosednje kraje so pač najbolj žalostna posledica kratke vojne pred mesecem dni. Nimajo se kam dejati. Baje je visok odstotek med njimi pod 18 leti starosti. Tudi niso vsi mohamedanci, kar lepo število je kristjanov, tudi katoličani so vmes. Za preživljanje so navezani v prvi vrsti na mednarodno pomoč, ta je pa komaj kdaj zadostna. Skupaj s prejšnjimi begunci, ki so bežali iz Izraela vse odkar je bila ta država ustanovljena, znaša njihovo število nad milijon. Nekaj besed o preselitvah preko morja, tudi v Avstralijo, je že padlo na odgovornih mestih, pa do dejanj — kdaj pride, če sploh?

DVIG POŠTNIH TARIF, ki ga napovedujejo v Avstraliji, bi spravil v hude zadrege uredništva raznih listov in seveda bi naše MISLI ne bile izjema. Načrt baje govori o takem zvišanju poštnine, da bi marsikateremu listu grozil pogin. Pri poštnih uradih registriranih listov, ki trenutno še uživajo prilično nizko poštno tarifo, je v Avstraliji — začudili se boste — 1944! Seveda bi po zvišanju poštnine bilo na poštah dosti novih dohodkov. Slišimo, da se uprave teh listov organizirajo za skupen odpor proti novemu načrtu.

Poglavitna točka protesta bi bila: zvišanje poštnine sploh ni potrebno, najmanj pa za razpošiljanje kulturnih periodikov. Dokazano je, da poštna uprava nima pri sedanjih poštninah prav nič izgube, rajši nasprotno: dobiček. Ni izmišljen očitok, ki pravi: zvišanje poštnine bi bilo zgolj indirektno izterjevanje po ovinkih na novo uvedenih — davkov.

Misli, July, 1967

PRVO SV. OBHAJILO OTROK brez poprejšnje prve spovedi uvajajo že marsikje po svetu. Misel je ta: otroci naj prejmejo prvo sv. obhajilo kar najbolj zgodaj, tako zgodaj, kot je rekel že sv. Pij X., da le ločijo navaden kruh od pri maši posvečenega. Za spoved v taki starosti še ni nobene potrebe, pa tudi teže je nanjo otroke pripraviti kot na obhajilo. Zato naj bi šli k prvi spovedi kako leto pozneje. In še to govori v prid tej novi zamisli: tako otroci ne bodo zrasli v moške in ženske, ki si ne morejo misliti obhajila brez spovedi, zato oboje odlašajo in odlašajo, končno celo za zmern odlože.

PET RAZLIČNIH RUD ima Avstralija v svoji zemlji v taki meri, da jih je toliko komaj kje na svetu. Tako trdijo strokovnjaki, ki se na te reči razumejo. Te rude so: boksit v kraju Weipa, železo v kraju Hamersley, fosfat v Queenslandu, cink v Severnem Teritoriju, Broken Hill (NSW) pa daje svinec, cink in srebro.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

§ 30: Slovensko društvo Melbourne; § 8: Neimenovan; § 6: Branko Cvetkovič; § 5: Ivan Slavec, Maks Spilar; § 4: Tone Gržina, Jože Žabar, Alojz Lupša, Fred Brežnik; § 3: Fr. Medvedec;

§ 2: Agnes Hodalj, Alojz Ludvik, Viktor Čuček, Emil Pantner, Jože Wouk, Milan Lukač, Virgil Ferfolja, Jela Purič, Alojz Golja, Karl Simenčič, Jože Zupančič, Franc Janežič;

§ 1: M. Simonka, Pavle Mikec, A. Medved, L. Tušek, St. Kolarič, Iv. Gregorich, Štefan Žeks, Stan Bele, I. Cetin, Jože Skala, A. Kračina, Fr. Brežnik, J. Janežič; 50 c: Milan Kropelj.

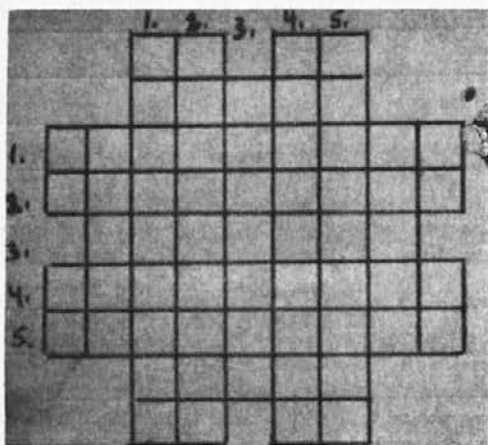
P. PODERŽAJ, INDIJA: § 3: Viktor Čuček; § 2: Helena Pirc, Pavla Pirc, Mrs. Jennings, Jože Grilj.

SLOMSKOV SKLAD: § 2: Rihard Bogatec, Marija Stok.

SLOVENIK V RIMU: § 20: Ivan Kovačič; § 10: Neimenovan, Jože Debevec, Jože Marinč, Lucijan Kos, Franc Vravec; § 4: Jože Grilj; § 3: M. Cuderman; § 2: Ivanka Kariž.

Na drugem mestu v pričujoči številki berete pismo slovenskih škofov o SLOVENIKU. Velikodušnim darovalcem bo branje v veliko zadoščenje. Mi nimamo pristaviti drugega kot: **Bog povrni vsem** in nadaljujmo! — Enako vsem drugim zgoraj naštetim darovalcem in darovalkam!

Jože Grilj

Vodoravno in navpično:

- 1 besedna vrsta, ki opisuje lastnosti (adjektiv)
- 2 umirjevalec (pri strojih)
- 3 človek (ali stroj), ki meri
- 4 vljudni fantje ali možje
- 5 za Mont Blancom najvišja gorska skupina v Švici.

Vesela družina je imela večerjo v hotelu. Račun je znašal 18 dolarjev. Ker sta pa dva od povablencev slavila rojstni dan, ostali niso hoteli, da bi kaj plačala. Sklenili so, da bo vsak od njih dal 50 centov več. To je pokrilo račun in ostala sta še dva dolarja za postrežnico. Koliko oseb je bilo v družbi?

JUNIJSKI UGANKI REŠENI

Vreteno: r — rak — roka — koran — kontra — Korotan — otroka — krota — Rota — ora — ar — a.

Pregovor: kaPEla — naSKok — KrILan — gmAJna — plANet — stEGno — koRito — gaZela, —Pes,ki laja, ne grize.

POJASNILO: Pesnik Josip Pagliaruzzi je bil sin župana Izidorja P.v Kobaridu. Ko je bil Simon Gregorčič za kaplana v Kobaridu, je imel pri županovih nekak drugi dom. Mladi Josip se je živo zanimal za poezijo in se je pri Gregorčiču učil delati pesmi. Objavljal jih je s pesniškim imenom Krilan. Zgodovina slov. slovstva pravi o njem, da so mu bolje uspevale epične pesmi kot lirične.

KOMUNIZEM IN POLITIKA

KOMUNIZEM SE BO UBIL, toda ne bo ga ubila borba z orožjem. V idejnem opazovanju bodo narodi spoznali njegov nesmisel. Narodi, ki živijo pod njegovim tiranstvom, ga bodo preoblikovali, in v kolikor je v njem gotovo zdravega, bodo svobodni narodi prevzeli, ne da bi morali preživeti vse grozote njegove pojave. Le v idejnem odklonu je možna zmaga nad komunizmom. Ta odklon v naši dobi predstavlja politika. Kdo odklanja politiko že v načelu, se ne more stvarno postaviti komunizmu po robu, ker se mu nikjer nima. Od samih besed pa komunizma prav nič glava ne boli. To je tako kakor je nekdo zapisal v preteklosti o navdušenih Slovenceh, ki so po čitalnicah napijali slovenskemu narodu: narod od tega nima nič in narodu bo mnogo več dal tisti, ki mu bo dal 10 dobro vzgojenih otrok. (Janez Ovsenik v Vestniku, Argentina)

IZKAZ OSEBNIH DOHODKOV ZA DAVEK

Marsikdo ima težave, ko je treba izpolniti dotično polo. Potrebuje pomoč. MIGRANT INFORMATION SERVICE pri Commonwealth banki (M.I.S.) pomaga vsakomur **brezplačno**.

M.I.S. ima, kot že vemo, nalašč nastavljene uradnike, ki govore jezike imigrantov. Tudi Slovenec je med njimi. Njegovo ime: Savo Tory.

Dotična banka je na vogalu George in Market ulic v Sydneyu. Njen M.I.S. urad je **odprt ob nedeljah od 2 — 5 popoldne** nalašč za gornji namen.

S seboj je treba prinesiti izkaze o plačanih računih zdravnikom, dentistom, kemistom itd. Prav tako o plačanih tarifah mestnim uradom itd.

Poslužite se te priložnosti, ako vam je pomoč pri tem še potrebna. V drugih krajih poiščite urad M.I.S. pri krajevnih bankah.

SLOVENSKA MESNICA ZA

WOLLONGONG LTD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne izdelke: kranjske klobase, ogrske salame, slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd. Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi. Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje prijatelje!

AVTOKLEPARSKO PODJETJE

IVAN ŽIŽEK

"GRANVILLE

SMASH REPAIR"

10 Rawson Rd.
Guildford, N.S.W.
Tel. 632-4433

10 Larra St.
Yennora, N.S.W.
Tel. 632-8543

Delo opravi v sporazumu z zavarovalnico ali po osebnem dogovoru s stranko.

Ponoči in podnevi "Towing Service"
Izučeni avtokleparji lahko dobijo delo

POD VODSTVO ROJAKOV JE PREŠLA

B. P. G A R A Ž A

190 Canley Vale Rd., Canley Hts., NSW.
Prevzela sta jo slovenska rojaka

FRANC BERKE & TOMAŽ KLINAR

Priporočata se vsem v kraju Canley Vale in okolici za vsa avtomobilska popravila.

Strokovno delo, zmerne cene, prijazna postrežba.

Imamo tudi inštrument za elektronski "tune-up" vašega motorja.

Tel. v garaži: 72-5853 — na domu: 72-1049

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottaway, S.A.

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obracajte na nas v teh zadevah!

42777

42777

74-1338

74-1338

**EUROPA
DRIVING SCHOOL**

Ako se želite naučiti voziti avto — pozor!
— naša šola daje tak pouk v štirih jezikih.
NASLOV: 45 Tahlee St., Burwood, NSW.

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.

1. ROJAKI! PRISTNO STAJERSKO BUČNO OLJE PRVOVRSTNE KAKOVOSTI LAHKO DOBITE PRI Mr. OLIPU, 65 MONCUR ST., WOOLLAHRA: TEL. 32-4806.

2. DELO NA SEVERU ZAPADNE AVSTRALIJE (MT. NEWMAN PROJECT) SE BO ZAČELO PREDVIDOMA ŠELE PROTI KONCU AVGUSTA. NOVIH PROŠENJ ZA DELO VEČ NE SPREJEMAJO, KER SE JE PRIJAVILO TRIKRAT VEČ DELAVCEV KOT JIH POTREBUJEJO. TUDI VSEM TISTIM, KI SO PRAVOČASNO POTOM MENE VLOŽILI PROŠNJE, SVETUJEM, DA POČAKAJO KJER SO, DOKLER NE PREJMEJO PISMENO OBVESTILO, DA LAHKO PRIDEJO RADI DELA V PERTH.

3. ROJAKOM ŠIROM PO AVSTRALIJI SPOROČAM, DA SEM VPOSTAVIL ZVEZO Z ROJAKOM INZENIRJEM PAVLOM KAUCIČEM, KI IMA POTOVALNO AGENCIJO V GENOVI. VSI, KI JIH KLIČETE SEMKAJ, BODO SREČNI, KO JIH BO OB PRIHODU V GENOVO PPOZDRAVIL SLOVENEK IN JIM ŠEL NA ROKO VSE DO ODHODA LADJE V AVSTRALIJO. IMETI V TUJINI OB STRANI IZKUŠENEGA ROJAKA, JE VEDNO RAZVESELJIVO, DOSTIKRAT NUJNO POTREBNO. ISTO VELJA ZA POTOVANJE IZ AVSTRALIJE V DOMOVINO. Z OZIROM NA TO SVETUJEM ROJAKOM, DA NAJ NAROČAJO VOZNE KARTE (ZA LADJE ALI LETALA) PRI MENI, SAJ VOZNE KARTE PRI MENI NE STANEJO NITI EN CENT VEČ KOT KJERKOLI DRUGJE.

ZASTOPNIK za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W. Tel. 32-4806

ZASTOPNIK za VIC. Mrs. M. PERSIC, 70a Inkerman Rd., CAULFIELD, VIC. Tel. 50-5391

“PUTNIK”

TRAVEL AGENCY

(JUGOSLOVANSKA IN SVETOVNA POTOVALNA AGENCIJA)

Pomagamo vam v pripravi za potovanje po zraku, morju, z vlakom. . . posamezno ali skupinsko. Smo v zvezi s potovalnimi agencijami po vseh glavnih mestih Jugoslavije.

Ce ne morete osebno obiskati našega urada, lahko po pošti uredimo vse potrebno za potovanje: potne liste, vize, potovalne čke, zavarovanje, itd. . .

Govorimo in pišemo vaš jezik.

Telefonirajte na našo Agencijo, da se dogovorimo, kdaj smo vam lahko na uslugo

245 GERTRUDE STREET (Corner Smith Street),

FITZROY, (MELBOURNE), VICTORIA.

Telefon: 41 5978

Po urah: 44 6733